Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἐξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησία φράγκα γαλλικὰ 60, ἑξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησία δολλάρια 4, ἑξάμηνη 2 καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 40ὸς | *Ἀθῆναι, 21 Ὀκτωβρίου 1933* | *Ἔτος 55ον.—Ἀριθ. 47*

ΑΠΟ «ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

2. Η ΣΤΕΓΗ (*)

Ὅταν ξύπνησε τὸ πρωΐ, ἡ Πίτσα, ἡ μικρότερη ἀδελφὴ τοῦ Ἄλκη, ἄκουσε ἀπὸ πάνω της κάτι παράξενους κρότους. Ἴσως μάλιστα αὐτοὶ οἱ κρότοι νὰ τὴν εἶχαν ξυπνήσει, γιατ' ἦταν ἀκόμα νωρίς.

Σὰ νὰ περπατοῦσαν κάποιοι πάνω στὴ σκεπή, μιλώντας κιόλα μεταξύ τους δυνατά.

Παραξενεύτηκε καὶ φοβήθηκε, Τί ἦταν αὐτοί; Τί ἔκαναν κεῖ-πάνω; Κλέφτες ποὺ ἀνέβηκαν στὰ κεραμίδια καὶ γύρευαν νὰ μποῦν στὸ σπίτι ἀπὸ καμιὰ καμινάδα;

Ἀνασηκώθηκε στὸ κρεβατάκι της κι' ἀφογκραζόταν, ἕτοιμη νὰ φωνάξη βοήθεια.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη μπῆκε στὴν κάμαρα ἡ μητέρα της· Ἡ Νίτσα ὅρμησε στὴν ἀγκαλιά της, φωνάζοντας πνιχτά:

— Μαμμά!.. Μαμμά!.. Κλέφτες στὰ κεραμίδια!..

Ἡ μητέρα γέλασε μὲ τὸ φόβο της.

— Σήχασε, δὲν εἶναι κλέφτες... Εἶν' ἕνας μάστορας ποὺ τὸν φωνάξαμε νὰ μᾶς διορθώση τὰ κεραμίδια.

Ἡ Νίτσα γούρλωσε τὰ μάτια της.

— Καὶ μὲ ποιὸν μιλᾷ; ρώτησε.

—Ἔχει μαζί του κι' ἕνα παιδὶ ποὺ τὸν βοηθάει. Ἀνέβηκε, γιὰ βοήθεια, κι' ὁ δικός μας ὑπηρέτης...

—Ὁ Θανάσης! ἔκαμε ἡ Πίτσα. Καὶ νὰ μὴ γνωρίσω τὴ φωνή του! Ναί, ναί, τώρα τὸν ἀκούω... Ὁ κατεργάρης! Αὐτὸς θἀνέβηκε γιὰ νὰ κάνη χάζι..,

— Ἔλα, συνῆρθες τώρα:..

— Ναί... Τί ἀνόητη νὰ φοβηθῶ!.. Μπαίνουν στὰ σπίτια κλέφτες, ἡμέρα, ἀπὸ τὰ κεραμίδια καὶ τὶς καμινάδες;

Ἡ Πίτσα γελοῦσε τώρα μὲ τὸ φό-

(*) Τὸ θέμα ἀπὸ μιὰ «Ἀθ. Ἐπιστολή».

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

— Μαμμά! τί ὡραῖα ποὺ λάμπει σήμερα ὁ ἥλιος

δο της κι' ἄρχισε νὰ πλένεται καὶ νὰ ντύνεται μὲ κάποια βία.

Ἦταν μικρὴ καὶ δὲν πήγαινε ἀκόμα σκολειό. Ἤταν ὅμως κι' ἀρκετὰ μεγάλη γιὰ νὰ πλένεται καὶ νὰ ντύνεται μόνη της. Ἡ μητέρα της τὴ χτένιζε μόνο καὶ τῆς ἔβαζε στὰ μαλλιά της τὴν κορδέλλα.

Μὰ γιατί βιαζόταν τάχα νὰ ντυθῇ; Τί εἶχε νὰ κάμῃ, ποῦ ἦταν γιὰ νὰ πάῃ πρωΐ πρωΐ;

Τίποτα, πουθενά. Μόνο τῆς ἦρθε ἡ ἰδέα νἀνεβῇ κι' αὐτὴ στὰ κεραμίδια, νὰ κάνῃ χάζι. Πῶς ὁ Θανάσης ὁ κατεργάρης; Ζήλεψε.

Καὶ μόλις ντύθηκε, ἀχτένιστη ἀκόμα — ἡ μητέρα της ἑτοίμαζε τὸ γάλα — ἔτρεξε στὴν ταράτσα.

Ἡ ταράτσα αὐτή, στὸ ἀπάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ, εἶχε πεζούλι μόνο στὶς δυό της πλευρές, καὶ στὶς ἄλλες δυὸ ἄρκετὰ ψηλοὺς τοίχους. Σ' ἕναν τοῖχο, ἡ Πίτσα εἶδε ἀκουμπισμένη μιὰ ξύλινη ἀνεμόσκαλα. Ἀπὸ κεῖ βέβαια θἄχαν ἀνεβεῖ οἱ μαστόροι κι' ὁ Θανάσης στὰ κεραμίδια. Δὲν τόλμησε ὅμως νἀνεβῇ κι' ἐκείνη χωρὶς βοήθεια. Καὶ φώναξε:

— Θανάση!.. Θανάση!..

Σὲ λίγο, ἡ ἔξυπνη, ἡ τσαχπίνικη μουρίτσα τοῦ μικροῦ ὑπηρέτη πρόβαλε πάνω ἀπ' τὸν τοῖχο.

— Τί κάνεις ἐκεῖ; τὸν ρώτησε.

— Διορθώνουμε τὰ κεραμίδια.

— Τὸ ξέρω... Νἀνεβῶ κι' ἐγὼ νὰ ἰδῶ;

— Καὶ δὲν ἀνεβαίνεις;

— Μὰ κράτα μου, καϊμένε, τὴ σκάλα. Φοβᾶμαι...

Πρόθυμος, ὁ Θανάσης ἄπλωσε τὰ χέρια του — ἦταν, φαίνεται, ξαπλωμένος — κι' ἔπιασε τὴ σκάλα. Ἄφοβα, ἡ Πίτσα ἄρχισε νἀνεβαίνῃ. Κι' ἅμα ἔφτασε στὸ τελευταῖο σκαλί, ὁ Θανάσης, ἀφίνοντας τὴ σκάλα, τὴν ἔπιασε καὶ τὴν τράβηξε.

Ἔτσι βρέθηκε ὀρθὴ στὴν ἄκρη ἐκείνη τῆς σκεπῆς καὶ κοίταξε τοὺς μαστόρους ποὺ ἐργάζονταν πάρα-πέρα.

«Νὰ ποιοὺς φοβήθηκα!» συλλογίστηκε Δὲν τόπε ὅμως, γιὰ νὰ μὴ τὴ γελάσῃ ὁ κατεργάρης ὁ Θανάσης.

* * *

Ἄλλαξαν τὰ σπασμένα κεραμίδια μὲ καινούργια καὶ στερέωναν στὴ θέση τους ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν μετατοπιστεῖ. Σὲ μιὰ γωνιά, κοντὰ στὸν τοῖχο τοῦ διπλανοῦ σπιτιοῦ, ποὺ ἦταν πιὸ ψηλό, εἶχαν σωριάσει τὰ κομμάτια τῶν σπασμένων κεραμιδιῶν καὶ κάποιο ἐκεῖ μιὰ στίβα ἀπὸ καινούργια. Τὸ παιδί — ἕνα παιδὶ στὴν ἡλικία τοῦ Θανάση — κουβαλοῦσε· ὁ μάστορας, καθισμένος, ἐργαζόταν. Σ' ὅλη σχεδὸν τὴ σκεπή, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἀνάμεσα στὰ παλιά, τὰ σκοῦρα κεραμίδια, ἔλαμπαν καθαρὰ ἀπὸ ἕνα, ἀπὸ δυὸ ἢ ἀπὸ τρία καινούργια, ποὺ μόλις εἶχαν τοποθετηθεῖ.

— Πρόσεχε! φώναξε ὁ μάστορας στὸ παιδί. Μὴν πατᾶς δυνατά· θὰ σπάσῃς κι' ἄλλα!

Καὶ τὸ παιδὶ πρόσεχε. Φαινόταν ὅμως συνηθισμένο νὰ περπατῇ πάνω στὰ κεραμίδια, ἐνῷ ὁ Θανάσης, ἀσυνείθιστος, μὲ δυσκολία ἔκανε μερικὰ βήματα. Ἀκόμα περισσότερο, ἡ Πίτσα δὲν κουνιόταν ἀπὸ τὴ θέση ὅπου εἶχε σταθεῖ.

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἀνέβαινε στὰ κεραμίδια, ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔβλεπε καὶ τοῦ δικοῦ της σπιτιοῦ τὴ σκεπή, ὅπως ἔβλεπε τῶν ἄλλων ἀπ' τὴν ταράτσα ἢ τὰ παράθυρα. Δὲ φανταζόταν πῶς θἄταν τόσο μεγάλη καὶ τόσο γυρτή. Στὴν πλευρὰ ποὺ ἔφερνε πρὸς τὸ δρόμο, εἶχε τρεῖς καμινάδες στὴ σειρά. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἦταν πεταμένα σκουπίδια, χαρτιά, παλιόπανα, γιαλιά. Τὰ πετοῦσαν, φαίνεται, ἀπὸ τὴν ταράτσα τοῦ πλαϊνοῦ κι' ὁ Θανάσης προσπαθοῦσε τώρα νὰ τὰ μαζέψῃ. Σὲ μιὰν ἄκρη, κοντὰ στὸν τοῖχο, εἶχαν φυτρώσει μερικὲς τσουκνίδες καὶ ζοχοί. Καὶ σ' ἕν' αὐλάκι, ἡ Πίτσα μιὰ στιγμὴ εἶδε νὰ τρέχῃ ἕνα σαμαμίθι.

Νά, κι' ἕνας χαρτκετός, πεσμένος κοντὰ σὲ μιὰ καμινάδα. Κουρελιασμένος, ξεχαρβαλωμένος, ξεθωριασμένος, ποιὸς ξέρει πόσον καιρὸ βρισκόταν ἐκεῖ. Θὰ τὸν πετοῦσε κανένα παιδὶ τῆς γειτονιᾶς, τὸ σκοινί του θὰ μπερδεύτηκε, θὰ σκάλωσε στὴν καμινάδα, καὶ καθὼς θὰ τὸ τράβηξέ τὸ παιδί, θὰ κόπηκε.

— Θὰ τὸν πάρω ὕστερα καὶ θὰ τὸν διορθώσω, εἶπε ὁ Θανάσης. Ὁ σκελετός του κρατιέται ἀκόμα.

— Νά, ἐκεῖ κάτου κοιμοῦμαι! εἶπε ἡ Πίτσα δείχνοντας τὴ σκεπὴ πρὸς τὸ μέρος τῆς κάμαράς της.

— Βλέπεις; ἔκαμε ὁ Θανάσης αὐτὰ τὰ κεραμύδια σὲ φυλᾶνε ἀπὸ τὴ βροχή, τὸν ἥλιο, τὸν ἀέρα...

— Κι' ἀπὸ τὰ σαμιαμίθια! πρόσθεσε γελώντας ἡ μικρή.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκαν ἀπὸ τὴν ταράτσα φωνές:

— Πίτσα!.. Πίτσα!.. Ποῦ εἶσαι, καλέ;.. Στὰ κεραμίδια ἀνέβηκες;..

— Ναί, μαμμά! Ἐδῶ εἶμαι... μὲ τὸ Θανάση!..

— Κατέβα γρήγορα! κατέβα...

— Τώρα!..

Ὁ Θανάσης τὴ βόηθησε πάλι νὰ πατήσῃ στὴ σκάλα, ἡ μητέρα της τὴν κρατοῦσε ἀπὸ κάτω, καὶ γρήγορα-γρήγορα ἡ Πίτσα κατέβηκε.

— Μὴ μὲ μαλώσῃς, μαμμά! παρακάλεσε, καθὼς ἡ μητέρα της τὴν ἄρπαξε πρὶν ἀκόμα πατήσῃ χάμω· εἶδα ἕνα πράμμα ποὺ δὲν τὸ εἶχα ἰδεῖ ἄλλη φορά!

Μὰ ἡ μητέρα δὲν ἄκουε.

— Ἔπρεπε νὰ μὲ ρωτήσῃς! εἶπε. Ἄμ ἂν ἔπεφτες ἀπὸ τὴ σκάλα;..

— Μὰ ὁ Θανάσης...

— Τὸ Θανάση θἀκοῦς τώρα;

Καὶ τῆς ἔδωσε δυὸ-τρεῖς μὲ τὸ χέρι καθὼς τὴν πήγαινε μέσα, κι' ὕστερα ποὺ τὴ χτένισε μὲ φούρια, τῆς τράβηξε λίγο καὶ τὰ μαλλιά.

— Σιγά, μαμμά! Μὲ πονᾶς!

— Γιὰ νὰ μάθῃς νἀνεβαίνῃς ἄλλη φορὰ στὰ κεραμίδια!

— Μὰ εἶδα τόσα πράματα, μαμμά, ποὺ δὲν τὰ ἤξερα!

* * *

Χτενισμένη, μὲ τὴν τριανταφυλλιὰ κορδέλλα, ἡ Πίτσα μπῆκε στὴν τραπεζαρία νὰ πιῇ τὸ γάλα της. Ἐκεῖ ἦταν ὁ πατέρας, ἡ γιαγιὰ κι' ὁ Ἄλκης.

— Ξέρετε ποῦ ἦταν ἡ ἀφεντιά της; εἶπε ἡ μητέρα μπαίνοντας ξοπίσω της. Στὰ κεραμίδια!

— Ἀνέβηκε στὴ σκεπή: ρώτησε ὁ πατέρας.

— Μάλιστα! τὴν προσκάλεσε ὁ τρελο-Θανάσης!

— Μὰ γάτα εἶσαι; τῆς εἶπε ὁ Ἄλκης.

Ἡ Πίτσα δικαιολογήθηκε πάλι λέγοντας πὼς «εἶδε κάτι πράματα ποὺ δὲν τὰ ἤξερε.»

— Καὶ σὰν τί εἶδες; σὰν τί; τὴ ρώτησε πειραχτικὰ ὁ πατέρας.

— Πρῶτα-πρῶτα τὴ σκεπή, ἀποκρίθηκε ἡ Πίτσα. Δὲ φανταζόμουν πὼς θἄταν τόσο μεγάλη καὶ τόσο γυρτή.

— Σπουδαῖο πράμα, φώναξε ὁ Ἄλκης. Δὲ φανταζόσουν πὼς θἄταν τόσο μεγάλη σὰν τὸ σπίτι; Ἀλλοιώτικα πῶς θὰ τὸ σκέπαζε ὅλο! Κι' ἂν δὲν ἦταν τόσο γυρτή, πῶς θἀφευγαν τὰ νερὰ τῆς βροχῆς;..

— Τί ἄλλο εἶδες; ρώτησε ὁ πατέρας.

— Τὶς καμινάδες, εἶπε ἡ Πίτσα. Εἶναι τρεῖς!

— Σπουδαῖο πράμα! φώναξε πάλι ὁ Ἄλκης. Ἄμ ἀφοῦ ἔχουμε ἕνα τζάκι καὶ δυὸ σόμπες, τρεῖς δὲν ἔπρεπε νἄναι οἱ καμινάδες; Ἀλλοιώτικα θὰ μᾶς ἔπνιγε ὁ καπνός.

— Τί ἄλλο; τί ἄλλο;

Ἡ Πίτσα, χωρὶς νὰ χάσῃ τὸ θάρρος της, εἶπε γιὰ τὰ καινούργια καὶ τὰ παλιὰ κεραμίδια, γιὰ τὰ σκουπίδια, γιὰ τὶς τσουκνίδες, γιὰ τὸ σαμιαμίθι καὶ γιὰ τὸ χαρταετό. Ἀλλά, περίεργο! ἕνα-ἕνα ποὺ ἔλεγε, τῆς φώναζαν «σπουδαῖο πράμα!» Δὲν ἤθελαν νὰ παραδεχθοῦν πὼς εἶχε ἰδεῖ ἐκεῖ πάνω κάτι ποὺ ἄξιζε τὸν κόπο. Καὶ στὸ τέλος φουρκίστηκε. Κι' ἔπινε τὸ γάλα της χωρὶς μιλιά.

Τὴν ἔδειχναν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον καὶ κρυφογελοῦσαν. Τί ἀστεία ποὺ ἦταν στὴ φούρκα της ἡ μικρή! Ἔπειτα ὁ πατέρας σοβαρεύτηκε καὶ τῆς εἶπε:

— Καὶ ποῦ νἄβλεπες ἄλλες σκεπές, καϊμένη μου!.. σ' ἄλλα σπίτια καὶ σ' ἄλλους τόπους!

Ἡ Πίτσα σήκωσε τὸ κεφάλι της καὶ γούρλωσε τὰ μάτια.

— Πῶς εἶν' αὐτές; εἶπε.

— Πρῶτα-πρῶτα εἶναι μεγάλες σὰν πλατεῖες, γιατὶ καὶ τὰ σπίτια ποὺ σκεπάζουν εἶναι παλάτια. Ἔπειτα δὲν εἶναι καθόλου γυρτές, ἀλλὰ ὁλόϊσες. Οὔτε ἔχουν κεραμίδια, ἀλλὰ εἶναι στρωμένες μὲ πλάκες...

— Σὰν ταράτσες;

— Ναί, μὰ τί ταράτσες!.. Ὁλόγυρα ἔχουν κάγκελα, πεζούλια, καμινάδες — πλῆθος καμινάδες — κι' ἀγάλματα γιὰ στολισμό. Ἀντὶ γιὰ τσουκνίδες καὶ ζοχούς, ἔχουν πελώριες γάστρες μὲ δεντράκια καὶ μὲ λουλούδια. Καὶ τραπέζια, καὶ καθίσματα, καὶ ἠλεκτρικὰ φῶτα κι' ὅ,τι πῇς. Οἱ ἄνθρωποι κάνουν ἐκεῖ πάνω τὸν περίπατό τους, κάθουνται, διαβάζουν, τρῶνε καί, καμμιὰ φορὰ τὸ καλοκαίρι, κοιμοῦνται. Αὐτὲς εἶναι σκεπές ποὺ ἀξίζει νὰ τὶς ἰδῇ κανένας, Πίτσα μου!

Ἡ Πίτσα ἄκουσε μὲ προσοχή, φάνηκε συλλογισμένη κι' ἔπειτα εἶπε:

— Μ' ἀφοῦ αὐτὲς οἱ σκεπὲς δὲν ἔχουν κεραμίδια καὶ δὲν εἶναι γυρτές, πῶς φεύγουν τὰ νερὰ τῆς βροχῆς;

— Ὁλόγυρα, κοντὰ στὰ πεζούλια, ἔχουν τρύπες. Ἀπὸ κεῖ τρέχουν τὰ νερὰ στοὺς νεροσωλῆνες ποὺ εἶναι ἀπέξω.

— Κατάλαβα, ἔκαμε ἡ Πίτσα.

Κι' ἔπειτα εἶπε:

— Ὡραῖες, ἀλήθεια, θὰ εἶναι αὐτὲς οἱ σκεπές· μὰ ἐγὼ ἀγαπῶ καλύτερα τὴ μικρὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας.

— Ἀ! τώρα τὴ λὲς μικρή; φώναξε ὁ Ἄλκης.

— Μὰ βέβαια, ἀφοῦ μοῦ λέτε πὼς οἱ ἄλλες εἶναι σὰν πλατεῖες! Ἀγαπῶ λοιπὸν τὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας, γιατὶ αὐτὴ μᾶς φυλάει ἀπ' τὴ βροχή, τὸν ἥλιο, τὸν ἀέρα καὶ... τὰ σαμιαμίθια. Οἱ ἄλλες ποὺ λέτε, τί μοῦ κάμουν ἐμένα; Τίποτα! Κι' ἐπιμένω πὼς ἄξιζε τὸν κόπο νὰ τὴν ἰδῶ.

— Μπράβο, Πίτσα! φώναξε ὁ πατέρας, καθὼς σηκωνόταν γιὰ νὰ φύγῃ. Σὲ πειράζαμε ὅταν σοῦ λέγαμε «σπουδαῖο πράμα.» Ὑπάρχει πιὸ σπουδαῖο ἀπὸ τὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας. τὴ σ τέ γ η μας; Γι' αὐτὸ βλέπεις καὶ μεῖς, ἅμα σπάσῃ ἕνα κεραμίδι, φέρνουμε τὸ μάστορα νὰ βάλῃ στὴ θέση του καινούργιο.

Καὶ γυρίζοντας στὸν Ἄλκη:

— Ἀλήθεια, τοῦ εἶπε, πρὶν φύγει ὁ μάστορας, δῶσε καὶ σὺ μιὰ ματιὰ νὰ ἰδῇς τί ἔκανε κεῖ πάνω. Λένε πὼς ἀπὸ ἕνα σπασμένο κεραμίδι, ποὺ δὲν ἐφρόντισε ὁ νοικοκύρης νὰ τὸ ἀλλάξῃ μπορεῖ καμμιὰ φορὰ νὰ γκρεμιστῇ ὅλο τὸ σπίτι. Γιατ' εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ ποὺ μὲ τὸν καιρὸ μεγαλώνει καὶ γίνεται ἀδιόρθωτο.

— Θὰ κοιτάξω, εἶπε ὁ Ἄλκης. Ἄς εἶναι ὅμως, δὲν θὰ καταλάβουμε τί ἐργασία ἔκαμε ὁ μάστορας, παρὰ μὲ τὴν πρώτη βροχή.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΚΟΥΖΙΝΑ ΤΗΣ ΚΥΡΑ-ΠΑΓΩΝΑΣ

[ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'.

Ἡ Γιαννούλα πρῶτα-πρῶνα ἄναψε τὸ γκάζι, πέταξε ὅμως χάμω τὸ κουτὶ μὲ τὰ σπίρτα καὶ τὸ πάτησε μὲ τὴν ποδάρα της.

— Ἀπρόσεχτη εἶσαι! εἶπαν σιγὰ οἱ κατσαρόλες.

Ἔπειτα ἔπλυνε τὰ πιάτα κι' ἀναποδογύρισε τὴ λεκάνη στὴ θέση της, δίπλα στὸ νεροχύτη, χωρὶς νὰ τὴν ξεπλύνῃ καθόλου.

— Μουρντάρα εἶσαι! εἶπαν τὰ μπρίκια.

Μὰ καὶ τὰ πλυμένα πιάτα δὲν τὰ σκούπισε καλά, παρὰ τ' ἀράδιασε στὴν ματοθήκη σχεδὸν ὑγρά. Καὶ τὰ ποτήρια τὰ μισοσκούπισε βιαστικὰ μὲ μιὰ πετσέτα λερωμένη.

— Δὲ θὰ πᾶμε καλά! μουρμούρισαν τὰ τηγάνια.

Κι' ἀλήθεια. Σὲ τρεῖς ἡμέρες, ἡ κουζίνα τῆς κυρὰ-Παγώνας ἔγινε ἀγνώριστη. Παντοῦ ἀκαταστασία, παντοῦ λέρα. Τὰ χρωματιστὰ χαρτιὰ ποὺ στόλιζαν τὰ ράφια, ἦταν γεμάτα λίγδες. Οἱ κατσαρόλες, ἄτριφτες, δὲν ἔλαμπαν πιά, σὰν τὸν ἥλιο ποὺ τὸν σκεπάζουν σύννεφα. Μερικὲς ἦταν καμένες στὸν πάτο, γιατὶ ξεχάστηκαν στὴ φωτιὰ χωρὶς νἄχουν μέσα νερό. Ἡ σκάρα ἦταν γεμάτη ξύγκια, ὁ νεροχύτης βρωμοῦσε, τὸ γυαλὶ τῆς λάμπας εἶχε γίνει μαῦρο.

Καὶ κανένα πράμμα δὲν ἦταν στὴ θέση του. Οἱ πατσαβοῦρες σέρνουνταν ἐδῶ κι' ἐκεῖ. *Μέσα στὸ καζάνι ἔβλεπες τὶς βούρτσες τῶν παπουτσιῶν*, τὸ σαπούνι τῆς κουζίνας καί... μιὰ ἀρμαθιὰ κρομμύδια! Μέσα

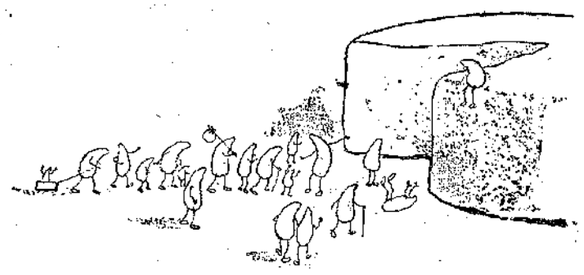

στὴν καρβουνοθήκη τοῦ τζακιοῦ ἦταν ξεχασμένο τὸ φτυάρι μὲ τὸ χερούλι του κατάμαυρο. Καὶ παντοῦ πατοῦσες καρβουνάκια.

Κάθε στιγμὴ ἔπεφτε χάμω καὶ μιὰ κατσαρόλα, ἢ ἕνα τηγάνι, ἢ ἕνα μπρίκι. Κι' ἡ Γιαννούλα τὰ σήκωνε ζουλιγμένα, σακατεμένα. Τὸ μεγάλο μπρίκι τοῦ καφὲ εἶχε γεμίσει καταπάτια σχεδὸν ὡς τὴ μέση, γιατὶ ἡ Γιαννούλα βαριόταν νὰ τ' ἀδειάζῃ κάθε φορά. Ἀλλὰ οἰκτρὸ θέαμα εἶχε καταντήσει ἡ σκούπα. Τὸ μανίκι της ἦταν καταλιγδιασμένο, κι' ἀπάνω της ἔβλεπες κλωστές, χαρτάκια καὶ κάθε λογῆς σκουπίδι.

Στὸ μπουφέ, βρώμικα πιάτα, πιατάκια καὶ φλιτζάνια ἦταν σκεπα-

σμένα μὲ καθαρά! Χάμω σέρνονταν παντοῦ κομμάτια τυρὶ ποὺ εἶχαν κάνει σκουλήκια. (Μπορεῖτε νὰ τὰ ἰδῆτε καὶ στὴν πίσω εἰκόνα, μεγαλωμένα μὲ τὸ μικροσκόπιο). Καὶ πολλὲς ἀράχνες εἶχαν ἁπλώσει τὰ δίχτυα τους σ' ὅλες τὶς γωνιὲς τῆς κουζίνας, ἀπ' τὸ ταβάνι ὡς τὸν τοῖχο.

Στὸ σπίτι φώναζαν καὶ μάλλωναν ὅλη τὴν ὥρα:

— Γιαννούλα, ποῦ εἶναι ἡ ἁλατιέρα; .. Γιαννούλα, γιατὶ δὲν τίναξες τὸ χαλί; .. Γιαννούλα, τί ἔγινε ἡ βούρτσα;

Ἡ Γιαννούλα μουρμούριζε:

— Καλὰ ντέ, μὲ σκοτίσατε!.. Γιὰ εἴκοσι ψωροδραχμὲς τὴν ἡμέρα ποὺ μοῦ δίνετε, ποὺ δὲν κάνουν οὔτε μιὰ δραχμὴ τὴν ὥρα, θέλετε νὰ σᾶς τἄχω ὅλα ταχτικὰ καὶ καθαρά; Γιὰ νὰ γυαλίσουν αὐτὲς οἱ κατσαρόλες, πρέπει νὰ τὶς τρίβῃ κανεὶς ἕνα μερόνυχτο. Καὶ σ' αὐτὲς τὶς βρωμοπλάκες τῆς κουζίνας, ὅπως κατάντησαν, πατῶ καὶ κολλοῦν τὰ πόδια μου!

«Ὅπως κατάντησαν» ... Μὰ ποιὸς τὶς εἶχε καταντήσει ἔτσι;

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΦΙΛΕΝΑΔΑ ΜΟΥ Η ΤΑΣΙΑ

Ἡ Λιζούλα εἶναι ἑφτὰ χρονῶν κοριτσάκι. Ἡ ζωούλα της εἶναι πολὺ πλούσια σὲ «περιστατικὰ» λογιῶ-λογιῶ, ποὺ δὲν τὰ πέρνουν εἴδηση ποτὲ οἱ μεγάλοι. Ἡμερολόγιο δὲν κρατᾶ βέβαια ἡ Λιζούλα, γιατὶ εἶναι μικρὴ πολύ, καὶ δὲν ξέρει οὔτε τὴ λέξη ἀκόμα. Μὰ κάθε βράδυ, σὰν πέσῃ στὸ κρεβάτι της, κάνει κάτι ποὺ μοιάζει πολύ, μὲ ἡμερολόγιο. Πότε χαμηλόφωνα, πότε μὲ τὸ νοῦ της, πότε ξύπνια, μὰ τὸ περισσότερο μισοκοιμισμένη, διηγιέται στὸν ἑαυτό της, σὰ νὰ μὴν τὰ ξέρει αὐτός, ὅλα τὰ «σπουδαῖα» τῆς ἡμέρας καὶ τὶς ἐντυπώσεις της ἀπὸ τὸ κάθε τί. Κι' ἔτσι ὅσο ν' ἀποκοιμηθῇ γιὰ καλά.

Ἕνα «σπουδαῖο»; τὸ «σπουδαιότερο» ἴσως στὴ ζωὴ τῆς Λιζούλας, εἶναι κι' ὁ πηγαιμός της στὰ σχολεῖο. Ἡ φιλενάδα της ἡ Τασία, μιὰ γνωριμιὰ τοῦ σχολείου, ἀπασχόλησε γιὰ πολλὲς βραδιὲς τὸ μικρό της κεφαλάκι. Ἂν ὅσα σκέφθηκε πάνω σ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἤταν νὰ γραφτοῦν μὲ πέννα, ἔτσι θὰ διαβάζαμε πάνω κάτω:

«Πάει! ἔγινε καὶ τοῦτο! Πῆγα κι' ἐγὼ στὸ σκολειό. Πῶς τὸ φοβόμουν αὐτὸ τὸ πράμμα! Ὅταν μοῦ ἔλεγαν κουνώντας τὸ κεφάλι: «Λιζούλα, πρέπει πιά!» ἐγὼ δὲ μιλοῦσα, οὔτε κι' ἔκλαιγα. Τοὺς ἄφηνα νὰ λένε. Μὰ ἡ καρδιά μου σκοτείνιαζε, σκοτείνιαζε ... Ἔνοιωθα σὰν ὅταν ξυπνάω τὰ μεσάνυχτα καὶ βρίσκω σβουσμένη τὴν καντήλα ... Καὶ σκεφτόμουνα: «Τί λογῆς νἆναι τὸ σκολειό; Τάχα νἄχει παράθυρα; Ἄκουσα πὼς κάθουνται πάνω στὰ σανίδια...» Καὶ τέλειωνε πεισμωμένη: «Ἐγώ, δὲ θὰ κάνω φιλενάδες. Ἐγὼ δὲ θὰ μιλῶ καμμιᾶς ... καμμιᾶς!.»

«Μὰ καὶ τὸ σκολειὸ παράθυρα ἔχει, κι' ἐγὼ φιλενάδες ἔπιασα ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας μέρα. Ἀλήθεια, κάθουνται πάνω στὰ σανίδια, ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι φρικτὸ ὅσο τὸ φανταζόμουνα.

«Μὲ βάλανε στὴν τρίτη τάξη. Σὰν τὄμαθε ἡ δ-ίς Ἀνθή, ἡ πρώτη μου δασκάλα, μὲ φίλησε γεμάτη χαρὰ καὶ μοῦπε: «Μπράβο, Λιζούλα! Δὲ μὲ ντρόπιασες.»

«Ἔχει πολλὰ καλὰ παιδιὰ στὴν τάξη μας. Ἔξαφνα ἡ Ζωζώκα, ἡ πιὸ ὄμορφη ἀπ' ὅλες, ποὺ τὴν πρόσεξα ἐγώ, καὶ ἡ Τασία ποὺ πρόσεξε αὐτὴ ἐμένα. Τίποτε ἄλλο ξεχωριστὰ συμπαθητικὸ δὲν ἔχει ἡ Τασία. Ὅμως μ' ἀγαπάει πολύ. Εὐθύς, μόλις ἔκλεισε ἡ πόρτα τῆς παράδοσης πίσω ἀπ' τὴ μαμμά μου, κι' ἐμένα ὁλομόναχη ἀνάμεσα στὰ σαράντα ἐκεῖνα ξένα κεφάλια, ποὺ γυρνούσανε ὅλα καὶ μὲ κοιτοῦσανε περίεργα, μοῦ φάνηκε πὼς θἄρχιζα νὰ κλαίω. Φαντάσου! Τί ντροπή! Καθόμουνα ἀλύγιστη στὴ θέση μου καὶ δὲν τολμοῦσα νὰ γυρίσω οὔτε δεξιά, οὔτε ἀριστερά. Τότε ἔνοιωσα νὰ μὲ παρακολουθάει ἐπίμονα αὐτή, ἡ Τασία, καὶ μόλις τὸ μάτι μου ἔπεφτε πάνω της, μοῦ χαμογελοῦσε. Ἔτσι ξεθάρρεψα λιγάκι. Κοίταξα κι' εἶδα πὼς κι' ἄλλα παιδιὰ μοῦ χαμογελοῦσαν μὲ συμπάθεια. Μὰ ἡ Τασία πιότερο ἀπ' ὅλα. Κι' ἔτσι ξεθάρρεψα ὁλότελα. Μοῦ φάνηκε σὰ νἄμουνα στὸ σπίτι μου.

«Στὸ διάλειμμα ἦρθε κοντά μου. Παραμέρισε ὅσα παιδιὰ εἶχαν κάνει κύκλο γύρω μου καὶ μοῦ ἔπιασε ξεχωριστὴ κουβέντα. Μοῦ ἔκανε ἕνα σωρὸ ἐρωτήσεις καὶ κομπλιμέντα. Μοῦ εἶπε πὼς μὲ συμπάθησε πολύ, κι' ἤτανε ἐνθουσιασμένη ποὺ θἄχε πιὰ μιὰ φιλενάδα ὅπως πρέπει. Γιατί ὅλες οἱ ἄλλες μέσα στὴν τάξη εἶναι «σκάρτα μηδενικά». Ὕστερα, ἀνάλαβε νὰ μοῦ δείξῃ τὸ σκολειὸ κι' ὅλα του τὰ κατατόπια. Νὰ μοῦ μάθῃ τοὺς τύπους καὶ τὶς συνήθειες: Ποιὰ δασκάλα εἶναι τοῦ χεριοῦ μας καὶ ποιὰν πρέπει νὰ φοβόμαστε. Ποιὲς σάλες καὶ διάδρομοι εἶναι γιὰ μᾶς καὶ ποιὲς γιὰ τὶς μεγάλες...»

—«Μά, σὺ μπορεῖς νὰ πᾶς ὅπου θέλεις. Δὲ θὰ σὲ μαλώσουνε, πρόσθεσε στὸ τέλος.

— Γιατί; τὴ ρώτησα. Ἐπειδὴ εἶμαι καινούργια;

— Ναί, ναί... γιατ' εἶσαι καινούργια... εἶπε κι' αὐτὴ καὶ χαμογέλασε ἀλλόκοτα.

— Τί εἶχε νὰ χαμογελάσῃ; Ἀλήθεια, τί;.. Γιατὶ νὰ χαμο... Ἡ Ζωζώκα ἔχει χρυσὰ-χρυσὰ μαλλιά... Τί ὄμορφα ποὺ εἶναι!.. Ἡ Τασία δὲν τὴν ἀγαπάει καθόλου τὴ Ζωζώκα.., Γιατὶ δὲν τὴν ἀγαπάει; Ἐμένα μ' ἀγαπάει... Ἄ, πῶς φέγγουνε τὰ μαλλιὰ τῆς Ζωζώκας.., Εἶναι πολὺ ἀστεῖο νἄγαι κανεὶς καινούργια... Γιατὶ νὰ γελάσῃ: Γιατί;..»

Ἡ Λιζούλα εἶχε ἀκόμα πολλὲς ἀπορίες νὰ λύσῃ καὶ πολλὲς ἐντυπώσεις της νὰ διηγηθῇ τοῦ ἑαυτοῦ της. Μὰ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἀνθρώπινο μυαλὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Οὔτε καὶ τὸ δικό της φυσικά. Τὸ φτωχό, μιὰ πάει μπροστὰ καὶ μιὰ γυρίζει πίσω, καὶ μιὰ στριφογυρνάει τρεμουλιαστὸ κι' ἀδέβαιο στὸν ἴδιο τόπο, σὰν τὴ βελόνα τῆς πυξίδας ποὺ ἔχασε τὸ βοριά της.

Μιὰν ἄλλη βραδυά, σὲ λίγες μέρες, ἡ Λιζούλα, πάλι στὸ κρεβατάκι της:

«Τί καλό, τί περιποιητικὸ κορίτσι αὐτὴ ἡ Τασία! Καὶ πόσο μ' ἀγαπάει. Πηγαίνει πάντα μαζί μου καὶ μὲ παραστέκει ὅσο παίρνει. Δίχως αὐτήν, ποιὸς ξέρει πόσες γκάφες θἄχα κάνει τὶς πρῶτες αὐτὲς μέρες στὸ σκολειό. Ἔρχεται ἡ Κυρία νὰ μὲ ρωτήσῃ κάτι. Ἡ Τασία τῆς ἀπαντοῦσε πρόθυμα στὴ θέση μου ὅ,τι πρέπει κι' ὅπως πρέπει, προτοῦ προφθάσω ν' ἀνοίξω ἐγὼ τὸ στόμα μου. Ἡ Κυρία ζητᾶ νὰ δῇ τὰ γραφτά μου. Ἡ Τασία τσακίζεται γρήγορα στὰ δυό, τραβάει τὸ τετράδιο ἀπὸ τὴ σάκκα μου—τὴν ξέρει δὰ καλύτερα ἀπὸ τὴ δική της—καὶ τὸ παρουσιάζει ἀνοιγμένο στὴ σελίδα ποὺ πρέπει. Κι' ἂν ἡ Κυρία μοῦ χαϊδεύει τὰ μαλλιά, αὐτὴ στὸ πλάϊ μου χαμογελᾶ εὐχαριστημένη. Τί καλή, μὰ τί καλὴ ποῦ εἶναι! Πῶς νὰ τῆς τὸ ξεπληρώσω ἐγώ;

Στὸ τραπέζι κάθεται κοντά μου. Μοῦ ξεδιπλώνει καὶ μοῦ στρώνει τὴν πετσέτα μου καὶ μοῦ ἀνοίγει τὰ φαγιά μου.

— Γιὰ νὰ βλέπῃ τί τρῶς! μοῦ λέει ἡ Μαρία, ἡ καμαριέρα, ποὺ τῆς τὰ διηγιέμαι τὸ βράδυ, ποὺ μὲ γδύνει. Μά, ὄχι! Γιατί; Μήπως θὲ νἄμπει στὴ δική της τσέπη; Τί τὴν νοιάζει; Ποτέ της, μὰ ποτέ της δὲ δέχτηκε τίποτα ἀπὸ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ φροῦτα ποὺ τῆς πρόσφερα. Εἶναι πολὺ περήφανη. Ἡ Μαρία εἶναι πολὺ κακιά. Μὰ ἡ φιλενάδα μου ἡ Τασία εἶναι πολύ, πολύ, πολὺ καλή. Καὶ μ' ἀγαπάει! πόσο μ' ἀγαπάει! Καλύτερα ἀπὸ τ' ἀδέλφια μου. Μιὰ μέρα τῆς εἶπα:

—Ἄχ! πῶς θἄθελα νἄσουν ἀδελφή μου!

— Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο! μ' ἀπάντησε. Καὶ μόνο ποὺ δὲν ἔκλαψε ἀπὸ τὴ λύπη της ποὺ δὲν εἶναι. Τὰ μάτια της βουρκώσανε. Κι' ἐγὼ μετάνοιωσα ποὺ μίλησα. Ἔ, καὶ νὰ τὴν ἔβλεπε αὐτὴ ἡ Μαρία! Ξέρεις τί μοῦπε τὸ βράδυ σὰν τῆς τὰ διηγήθηκα;

— Γιὰ νὰ μοιράζεται τὰ καλά σου; κουτόπαιδο.

Φρένιασα! Μοῦ ἦρθε νὰ τὴ δείρω... Θαρρῶ καὶ πὼς τὴ χτύπησα λιγάκι. Μὰ γιατὶ νὰ λέῃ ὅλο κακὸ γιὰ τὴ φιλενάδα μου τὴν Τασία;»

«Σήμερα τὴν Τασία τὴν φώναξε ἡ Κυρία στὸ διευθυντήριο, Ἐγὼ ἔμεινα μόνη κι' ἔπιασα κουβέντα μὲ τὴ Ζωζώκα. Σὰ γόρισε ἡ Τασία καὶ μὲ εἶδε μαζί της, κατσούριασε.

—Ἔλα δῶ, μοῦ εἶπε. Καὶ μὲ τράβηξε ἀπὸ τὸ μανίκι. Κὰι σὰ μείναμε μόνες:

— Αὐτὲς δὲν εἶναι γνωριμιὲς γιὰ σένα, μοῦ εἶπε.

— Γιατί; εἶναι κακὸ παιδί; ρώτησα κοιτάζοντας μὲ λύπη τὸ κουκλίστικο κεφαλάκι τῆς Ζωζώκας.

— Κάτι χειρότερο! ἀπάντησε ἡ Τασία μὲ φρίκη. Ὁ πατέρας της εἶναι μανάβης...

— Οὐ!.. ἔκανα κι' ἐγὼ κολλώντας ἄθελα τὴ φρίκη της. Μὰ ἀπὸ μέσα μου σὰ νὰ ξαλάφρωσα λιγάκι, γιατὶ δὲν τόνοιωθα φταίξιμο τόσο βαρὺ αὐτὸ γιὰ τὴ Ζωζώκα.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο) ΜΑΓΙΑ ΔΡΟΣΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΓΑΖΙΟΥ

Τὰ τύλιξε προσεκτικά, μὲ τάξη,
σὲ πράσινο πολύτιμο μετάξι.
Ἀπὸ ρουμπίνια ρόδα, ἀπὸ μαργαριτάρια κρίνοι,
ἀπὸ ἀμεθύστους μενεξέδες. Ὡς αὐτὸς τὰ κρίνει,
τὰ θέλησε, τὰ βλέπει ὡραῖα· ὄχι ὅπως στὴ φύση
τὰ εἶδεν ἢ τὰ σπούδασε. Μὲς στὸ ταμεῖο θὰ τ' ἀφίσει,
δεῖγμα τῆς τολμηρῆς δουλειᾶς του καὶ ἱκανῆς.
Στὸ μαγαζὶ σὰν μπεῖ ἀγοραστὴς κανείς,
βγάζει ἀπ' τὲς θῆκες ἄλλα καὶ πουλεῖ —περίφημα στολίδια—
βραχιόλια, ἀλυσίδες, περιδέραια καὶ δαχτυλίδια.

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ EUDOXIE DUPUIS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

«Πρὸς τὴν μὶς Ἐλισσάβετ Μὰκ-Γουὶρ
εἰς Γκρήνμπροου

Ἔλαβα τὸ γράμμα σας καὶ ἔκανα ὅ,τι μοῦ ἦταν δυνατὸ γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, δηλαδὴ ἐζήτησα καὶ πάλι ὅλα τὰ ἔγγραφα τοῦ παπποῦ σας, μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως ἀνακαλύψετε κανένα νέον στοιχεῖον σχετικὸν μὲ τὴν οἰκογένεια τῆς μητέρας. Δὲν βρῆκα ὅμως τίποτε. Οἱ γονεῖς τῆς μητέρας σας ἦταν Γάλλοι. Αὐτὸ τὸ γνωρίζετε. Εἶχαν ἔλθει καὶ ἐγκατασταθεῖ στὴ Βοστώνη καὶ ἔχω κάθε δεδομένον νὰ πιστεύω ὅτι ἔχουν πεθάνει, γιατὶ ὅλες οἱ ἔρευνες, ποὺ εἶχα κάνει εἰς τὴν Ἀμερικὴ γιὰ ν' ἀνακαλύψω τὰ ἴχνη τους, εἶχαν μείνει χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τὸ ὄνομά των ἦταν «Λαλουὲτ» μοῦ φαίνεται πὼς αὐτὸ σᾶς τὸ εἶχα πῆ. Ὁπωσδήποτε τὸ ὄνομα αὐτὸ μπορεῖτε νὰ τὸ βρῆτε καὶ σεῖς στὰ ἔγγραφα ποὺ ἄφησα στὸν κηδεμόνα σας, τὰ σχετικὰ μὲ τὴν κληρονομία σας.

Ἐὰν ἔχετε ἀκόμη συγγενεῖς αὐτοὶ ἐξάπαντος θὰ εἶναι πολὺ μακρυνοὶ καὶ θὰ ζοῦν στὴν Γαλλία,

Φοβᾶμαι πὼς θὰ εἶναι πολὺ δύσκολο, ἂν ὄχι καὶ ἀδύνατο νὰ τοὺς ἀνακαλύψουμε. Ἄλλωστε δὲν ξέρω τί ἐνδιαφέρον θὰ εἶχαν γιὰ σᾶς τὰ δεύτερα ἢ τὰ τρίτα ξαδέρφια σας.

Πάντως ἂν ἐπιμένετε, μπορῶ νὰ κάνω ἀκόμη μερικὲς ἐνέργειες, ἀλλ' αὐτὲς δὲν ἔχουν παρὰ πολὺ μικρὲς ἐλπίδες, γιατὶ ἡ ἀπόσταση εἶναι πολὺ μεγάλη. Τὸ ξέρετε ὅμως, ἀγαπητὴ μικρούλα, πὼς σᾶς εἶμαι πολὺ ἀφοσιωμένος καὶ πὼς γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, δὲν θὰ σταματήσω μπροστὰ σὲ καμμιὰ δυσκολία.

Μὲ τοὺς θερμότερους χαιρετισμοὺς μου εἰς τὴν οἰκογένειαν Βὰν Κοὺρτ καὶ τὶς καλύτερές μου εὐχὲς γιὰ τὴν ὑγεία καὶ τὴν εὐτυχία σας, μένω

ὁ ἀφοσιωμένος σας
Τζὼν Μόρρις»

Ἡ Μπέττυ διάβασε τὸ γραμμα αὐτὸ δυὸ φορὲς στὴ σειρά, ὕστερα κάθησε στὴν κουνιστή της πολυθρόνα καὶ παίρνοντας τὴν ἀπογοητευμένη Πόλλυ στὰ γόνατά της;

— Μπεμπέκα μου, τῆς εἶπε ἀναστενάζοντας, μοῦ φαίνεται πὼς πρέπει νὰ τὸ πάρουμε ἀπόφαση· δὲν θὰ βροῦμε ἀληθινὸ παπποῦ ἢ γιαγιά. Τὸ πολὺ πολὺ ν' ἀνακαλύψουμε τίποτε μακρυνὰ ξαδέλφια. Θἄθελες, Πόλλυ, νὰ εἶχες ἕναν ξάδελφο ἢ μιὰ ξαδέλφη;

— Τσαδέφη; ἐπανέλαβε ἡ μικρούλα ἀρθρώνοντας μὲ κόπο τὴ λέξη.

Μονομιᾶς:

—Ὦ, φώναξε ἡ Μπέττυ, αὐτὸ εἶναι περίεργο!

Ἡ Πόλλυ τὴν κοίταξε τρομαγμένη.

— Ποῦ εἶναι ὁ Τζάκ; ρώτησε βάζοντας κάτω τὸ παιδὶ μ' ἕναν ἀπότομο τρόπο ὁλότελα ἀσυνείθιστο γιὰ τὴ μικρούλα.

— Μελετάει τὸ μάθημά του στὴν κάμαρά του, εἶπε ἡ Πόλλυ. Ὅταν θέλησα νὰ μπῶ μέσα, φώναξε: «Φύγε, ἄσε με ἥσυχο!»

Ἡ Μπέττυ σφύριξε δυνατά.

Αὐτὸς ὁ τρόπος νὰ προσκαλῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον συνειθίζεται πολὺ στὴν Ἀμερική. Τὰ δυὸ παιδιὰ εἶχαν ἕνα ἰδιαίτερο σφύριγμα κι' αὐτὸ ἦταν τὸ σύνθημά τους ὅταν ὁ ἕνας εἶχε ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ ἰδῇ τὸν ἄλλον.

Τὴν ἄλλη στιγμὴ ὁ Τζὰκ βρισκόταν στὴν πόρτα τῆς βιβλιοθήκης.

— Τί συμβαίνει; ρώτησε.

—Ὦ Τζάκ, ἂν γνώριζες! ἔλαβα γράμμα ἀπὸ τὸν κύριο Μόρρις. Διάβασέ το.

Ὁ Τζὰκ πῆρε τὸ γράμμα στὰ χέρια του.

— Αὐτὸ τὸ γράμμα δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐχάριστο, εἶπε, ἀφοῦ τὸ διάβασε. Πρέπει νὰ τὸ πάρῃς πιὰ ὁριστικὰ ἀπόφαση, πὼς δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ βρῇς ποτὲ τοὺς συγγενεῖς σου.

—Ὄχι δά, ἀπεναντίας! Δὲν διάβασες τί λέει μέσα;

— Τί; ἔκανε ὁ Τζὰκ ρίχνοντας πάλι μιὰ ματιὰ στὸ γράμμα.

— Ὁ κύριος Μόρρις μοῦ γράφει ὅτι οἱ γονεῖς τῆς μητέρας μου, ποὺ ἦταν Γάλλοι, ὀνομάζονταν Λαλουὲτ.

— Πῶς ἦταν Γάλλοι, αὐτὸ τὸ ἤξερα. Τὸ ὄνομά τους μόνο δὲν τὸ γνώριζα. Τί ἔχει ὅμως νὰ κάνῃ;

— Δὲν θυμᾶσαι λοιπόν; ἐκεῖ... στοῦ κυρίου Ρός; Ἡ κυρία ποὺ εἶχανε στὸ σπίτι τους καὶ ποὺ τὴ λέγανε κυρία Λάρκ;

—Ἔ, λοιπόν;

— Λάρκ, γαλλικά, σημαίνει κορυδαλλός, Ἀλουὲτ The Lark=l' alouette.

— Γιὰ φαντάσου! Ἀλήθεια. Τὸ εἶχα ξεχάσει. Τώρα θυμᾶμαι ποὺ εἴχατε κάνει μιὰ τέτοια συζήτησῃ.

— Θυμᾶσαι πὼς ὁ κύριος Ρὸς μᾶς εἶχε πεῖ, ὅτι τὸ ὄνομα ἐκείνης

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ Δασκάλα : — Ἡ μαμμά σου, Κατινίτσα, ἀγοράζει μιὰ ὁκᾶ βωδινὸ 37 δρ., ἕνα κουνουπίδι 5 δρ., καρότα 3 δρ. Τί κάνουν ὅλ' αὐτά ;

Ἡ Κατινίτσα : — Μιὰ ὡραία σούπα, κυρία !

Ὁ Τάκης : — Ξέρεις, Γεῶργο, ποιὸς εἶν' ἐκεῖνος πού, ἐνῶ ἔχει δυὸ πόδια ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἐργάζεται μὲ πέντε;

Ὁ Γεῶργος : — Ὄχι, ἐσὺ ξέρεις ;

Ὁ Τάκης : — Νά, ὁ φωτογράφος !

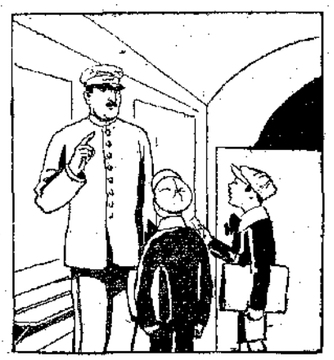

Στὸ σιδηρόδρομο.

Ὁ ἐλεγκτής : — Ποῦ εἶναι τὸ ἄλλο εἰσιτήριο ; Εἴστε δυὸ καὶ μοῦ δώσατε μόνο ἕνα.

Τὰ παιδιά : — Μά, κύριε, εἴμαστε δίδυμοι !

τῆς κυρίας δὲν ἦταν Λάρκ ; Ὅτι εἶχε ἕνα ξένο ὄνομα ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ προφέρουν καὶ ποὺ γαλλικὰ ἐσήμαινε ὅ,τι καὶ τὸ Λάρκ ἐγγλέζικα ;

— Ναί, ναί, θυμᾶμαι.

—Ἔ; Γιὰ φαντάσου λοιπόν, Τζάκ, ἂν αὐτὴ ἡ κυρία ἦταν συγγενής μου. Ἂν ἦταν ἡ θεία μου, ἡ ἀδελφὴ τῆς μητέρας μου ; Τί χαρὰ γιὰ μένα νὰ ἔχω μιὰ ἀληθινὴ θεία !

— Δὲν θὰ κάνω μάθημα σήμερα ἐξακολούθησε, εἶμαι πολὺ ταραγμένη. Θὰ πῆς στὸν κύριο Μίξον... Πές του ὅ,τι θέλεις τέλος πάντων. Ἐγὼ πάω στὸ σπίτι τῆς κυρίας Βὰν-Κοὺρτ νὰ ζητήσω συμβουλὴ ἀπὸ τὴν μίς Μάργκαρετ καὶ τὸν ἀδελφό της.

Λίγα λεπτὰ ἀργότερα, ὁ Ντίζι ἔτρεχε κάτω ἀπὸ τὴ δενδροστοιχία μεταφέροντας τὴ νεαρὴ τοῦ κυρία στὸ σπίτι τῶν Βὰν-Κοὺρτ.

Σύμφωνα μὲ τὴ συνήθειά της, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἀρνηθῆ, ἡ Μπέττυ μπῆκε μὲς στὸ σπίτι σὰν ἀνεμοστρόβιλος. Οἱ δύο κυρίες βρίσκουνταν στὸ μικρὸ σαλονάκι, καθισμένες μπρὸς στὸ τζάκι ὅπου ἔκαιγε μιὰ λαμπρὴ φωτιά. Ἡ Μπέττυ τὶς φίλησε, ἔβγαλε τὸ παλτό της καὶ τὸ καπέλλο της, καὶ παίρνοντας ἕνα σκαμνάκι, κάθησε κάμποση ὥρα ἀμίλητη μπροστὰ στὸ τζάκι. Ὕστερα, ἀφοῦ ἔκρινε ὅτι στὴν περίσταση αὐτὴ ἡ πιὸ σημαντικὴ θὰ ἦταν ἡ γνώμη τῆς κυρίας Βὰν-Κοὺρτ, τοποθέτησε τὸ σκαμνὶ μπροστὰ στὰ πόδια της, κάθησε καί, πιάνοντας τὰ χέρια της, τῆς εἶπε :

—Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, κυρία, νὰ μὲ βοηθήστε. Ἔλαβα ἕνα γράμμα τοῦ κυρίου Μόρρις ὅπου μοῦ γράφει τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας τῆς μητέρας μου. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὸ ὄνομα τῆς κυρίας ποὺ πήγαινε κάθε καλοκαίρι καὶ ἔμενε στὸ σπίτι τῶν Ρός. Ξέρετε, τὸ σπίτι ἐκεῖνο ὅπου βρήκαμε ἄσυλο τὴ νύχτα τῆς τρικυμίας, ὁ κύριος Ριχάρδος, ὁ Τζὰκ κι' ἐγώ ;

— Νομίζω, εἶπε ἡ Μάργκαρετ, πὼς τὸ ὄνομα αὐτὸ ἦταν Λάρκ.

— Ναί, καὶ τὸ οἰκογενειακὸ ὄνομα τῆς μητέρας μου ἦταν Λαλουέτ, Lark ἀγγλικὰ εἶναι γαλλικὰ alouette.

Πραγματικά, ἔκανε ἡ κυρία Βὰν-Κοὺρτ ποὺ καὶ σ' ἐκείνην ἔκανε ἐντύπωση αὐτὴ ἡ σύμπωση.

— Λοιπόν, κυρία, ἐπανέλαβε ἡ Μπέττυ, θέλω νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ βρῶ τοὺς συγγενεῖς μου. Θέλετε νἀρθῆτε μαζί μου ;

—Νὰ σὲ βοηθήσω, κοριτσάκι μου, μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά. Τί θέλεις ὅμως νὰ κάνω ; Ποῦ νὰ πᾶμε ; Ἀπὸ ποιὸν νὰ ζητήσουμε πληροφορίες ; εἶπε ἡ κυρία Βὰν-Κοὺρτ μὲ κάποια ἀμηχανία.

—Ὁ κ. Ρός, εἶπε ἡ Μπέττυ, μᾶς ἔλεγε ὅτι τὸ ὄνομα Λάρκ ποὺ μεταχειρίζονταν γιὰ ἐκείνη τὴν κυρία, δὲν ἦταν τὸ δικό της καὶ πὼς τὴν φώναζαν ἔτσι καὶ γιὰ τὴν ὡραία της φωνὴ καὶ γιατὶ ἡ λέξη Λάρκ ἦταν ἡ μετάφραση τοῦ πραγματικοῦ της ὀνόματος, ποὺ ἦταν γαλλικὸ καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ προφέρουν.

— Θυμᾶμαι κι' ἐγὼ ὅτι μᾶς τὰ εἶχε πεῖ ὅλα αὐτά, συμφώνησε ἡ μὶς Μάργκαρετ.

—Ἂν αὐτὴ ἡ κυρία Λάρκ ἢ Λαλουὲτ ἦταν καμμιὰ συγγένισσα, καμμιὰ ἀδελφὴ τῆς μητέρας μου ; . . Ἂν ἦταν ἡ θεία μου ;

— Τί ἰδέα ! ἔκανε ἡ κυρία Βὰν-Κοὺρτ. Ἐννενῆντα ἐννέα φορὲς στὶς ἑκατὸ εἶναι μιὰ τέτοια πιθανότης νὰ εἶναι ἔτσι τὸ πρᾶγμα

—Ἐὰν καὶ μιὰ φορὰ στὶς ἑκατὸ εἶναι μιὰ τέτοια πιθανότης, εἶπε ἡ Μπέττυ ζωηρά, ἐγὼ δὲν θέλω νὰ τὴ χάσω.

—Ἡ μικρούλα μας φίλη ἐχει δίκιο, εἶπε ἡ Μάργκαρετ, παίρνοντας ὅπως πάντα τὸ μέρος τῆς Μπέττυ. Καὶ μιὰ στὶς χίλιες ἀκόμη νὰ ἦταν, πάλι θὰ εἶχε δίκιο.

Ἡ Μπέττυ τῆς ἔρριξε μιὰ ματιὰ γεμάτη εὐγνωμοσύνη.

— Τὸ ἐπαναλαμβάνω ὅμως, εἶπε ἡ κυρία Βὰν-Κοὺρτ, ἐγὼ εἶμαι πρόθυμη νὰ κάνω ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ βρῇ ἡ ἀγαπημένη μας Μπέττυ κανένα μέλος τῆς οἰκογενείας της. Καταλαβαίνω τὴν ἐπιθυμία ποὺ ἔχει καὶ θὰ τὴν βοηθήσω μὲ κάθε τρόπο. Καὶ πάλι ὅμως ξαναρωτῶ ; Τί πρέπει νὰ κάνουμε ; Πῶς νὰ ἐνεργήσουμε ;

—Δὲν θἄπρεπε πρῶτα ἀπὸ κάθε τι ἄλλο, πρότεινε ἡ μὶς Μάργκαρετ, νὰ φροντίσουμε νὰ πληροφορηθοῦμε ἀπὸ τοὺς Ρὸς τὴν διεύθυνση τῆς κυρίας Λάρκ ;

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ A. de GERIOLLES

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὅσοι τολμοῦν νὰ τὸν πλησιάζουν πέφτουν χτυπημένοι ἀπὸ τὸ φοβερό του ὅπλο.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως τραβάει πολύ. Πρέπει νὰ δοθῆ ἕνα τέλος. Ἁρπάζει τὰ πιστόλια. Τὰ μαλλιά του τσουρουφλίζονται ἀπὸ τὴ μπαρούτη. Νοιώθει πὼς ὅλα εἶναι χαμένα, πὼς θὰ πεθάνῃ πολεμώντας ὡς τὸ τέλος· καὶ φωνάζει.

— Τρέξτε! Σώστε τὴ σημαία!

Μὰ ἡ φωνή του χάνεται μέσα στὴν τόση βοή.

Τότε, σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὸ θυμό του καὶ ἀπὸ τὸν πόνο, μὲ τὰ μάτια κατακόκκινα, ὁ Μουστάκας χυμάει.

Ἀλλοίμονο, κακόμοιρε, ἔνδοξε σκύλε, τὸ θάρρος σου εἶναι περιττό! Τρυπημένος σ' ὅλο τὸ κορμὶ ἀπὸ τὶς ἐχθρικὲς σφαῖρες, ὁ σημαιοφόρος πέφτει μπρούμυτα κρατώντας στὰ κοκκαλωμένα χέρια σφιχτὰ τὸ κοντάρι τῆς σημαίας του.

Ὁ Μουστάκας εἶχε πηδήσει ἐπάνω στὸ σωριασμένο σῶμα, κι' ἐκεῖ, ἄγριος καὶ φοβερὸς ὑπερασπιζόταν τὴ σημαία του. Αὐτὸ δὲν κράτησε παρὰ ἕνα δευτερόλεπτο. Μὰ ὡστόσο γιὰ μιὰ στιγμή, οἱ Αὐστριακοὶ ἔμειναν διστακτικοί. Ὕστερα προτείνοντας τὴν ξιφολόγχη, ὁρμήσαν κατεπάνω στὸ Μουστάκα.

Ἕνα λεπτὸ ἀκόμη καὶ τὸ γενναῖο ζῶο θὰ γινόταν κομμάτια. Μὰ ξαφνικὰ μιὰ ὁμοβροντία ἀπὸ τουφεκιὲς πέφτει ἐπάνω στοὺς Αὐστριακοὺς καὶ τοὺς σκορπίζει δίχως νὰ χτυπήσῃ αὐτόν. Ὁ Μουστάκας σώθηκε!

***

Ὥρα πολλή, μὲ τὰ ἀνθρώπινά του μάτια, θολὰ ἀπὸ τὴ συγκίνηση, ὁ καλὸς σκύλος ἔμεινε στὴν ἴδια θέση γλύφοντας τὸ πρόσωπο τοῦ νεκροῦ σημαιοφόρου. Ὕστερα τὰ πατρωτικά του ἔνστικτα ὑπερίσχυσαν. Θυμήθηκε τὴ σημαία. Ἔπρεπε νὰ τὴν πάρῃ ἀπὸ τὰ κοκκαλωμένα δάκτυλα ποὺ τὴν κρατοῦσαν. Δοκιμάζει νὰ τὴν τραβήξῃ πολεμώντας μὲ τὰ δάχτυλα καὶ μὲ τὰ πόδια. Ἀδύνατο! Τότε ξεσχίζει τὸ ὕφασμα ἀπὸ τὸ κοντάρι καί, κρατώντας ἀνάμεσα στὰ δόντια του τὸ ἔνδοξο κουρέλι, τρέχει πρὸς τοὺς δικούς του.

Εἴκοσι βήματα παρακάτω μιὰ σφαῖρα τοῦ τσακίζει τὸ πόδι. Καὶ τότε ἀναίσθητος, λιποθυμισμένος, κυλιέται ἀνάμεσα στοὺς πληγωμένους καὶ στοὺς νεκρούς.

Σ' αὐτὸ τὸ μέρος, δυὸ ὧρες ἀργότερα — ἡ μάχη εἶχε κερδηθεῖ ἀπὸ τοὺς Γάλλους — τὸν βρῆκαν οἱ δικοί του.

Στὰ δόντια του κρατοῦσε πάντα τὴ σημαία.

Ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ συντάγματός του τὸν πῆρε μαζί του ἐπάνω στὴ σέλλα, καὶ ὁ Μουστάκας ποὺ στὸ μεταξὺ εἶχε συνέλθει, γύρισε στὸ στρατόπεδο ἔνδοξος, θριαμβευτής, μαζὶ μὲ τὶς μουσικὲς ποὺ σάλπιζαν τὴ νίκη καὶ τὰ ταμποῦρλα ποὺ χτυποῦσαν ρυθμικά.

Ἡ ἡρωϊκὴ διαγωγὴ τοῦ Μουστάκα ἀξίζε κάθε τιμή. Καὶ οἱ τιμὲς δὲν ἔλειψαν στὸ γενναῖο σκύλο.

Ὁ στρατηγὸς Λὰκ διέταξε ν' ἀντικαταστήσουν τὸ περιλαίμιο ποὺ φοροῦσε ὡς τὰ τότε μὲ μιὰ τρίχωμη κορδέλλα, μιὰ κορδέλλα μὲ τὰ τρία γαλλικὰ χρώματα, ἀπ' ὅπου θὰ κρεμόταν ἓν' ἀσημένιο μετάλλιο. Στὴ μιὰ ὄψη τὸ μετάλλιο αὐτὸ εἶχε χαραγμένη μιὰ ἐπιγραφὴ περικυκλωμένη ἀπὸ ἕνα στεφάνι δάφνης :

«Μουστάκας, σκύλος τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, ἀξίζει κάθε σεβασμὸ σὰν γενναῖος στρατιώτης.»

Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὄψη ἦταν γραμμένο :

«Στὴ μάχη τοῦ Ἀουστερλίτς, πληγώθηκε στὸ πόδι σώζοντας τὴ σημαία τοῦ συντάγματός του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Ὁ Μουστάκας βρισκόταν στὶς μεγαλύτερές του δόξες. Δὲν χρειαζόταν παρὰ μονάχα τὸ στεφάνωμα τῆς ἔνδοξης σταδιοδρομίας του. Κι' αὐτὸ δὲν τοῦ ἔλειψε. Δίχως ἄλλο ἡ τύχη δὲν ἀρνιόταν τίποτε στὸν εὐνοούμενό της.

Ὁ Ναπολέων εἶχε ἀκούσει γιὰ τὸ δραματικὸ ἐπεισόδιο τοῦ Ἀουστερλίτς Τὸ θάρρος τ' ἀγαποῦσε καὶ τὸ ἐκτιμοῦσε. Ἔπειτα, εἶχε κεντρισθεῖ κι' ἡ περιέργειά του. Θέλησε λοιπὸν νὰ γνωρίσῃ τὸν τετράποδο αὐτὸν ἥρωα ποὺ τὸν ἐξυμνοῦσαν ὅλοι.

Ὁ Μουστάκας λίγο ἔλειψε νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴ συγκίνηση κι' ἀπὸ τὴν εὐτυχία Ὡς τόσο δὲν θέλησε νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμία ἔστω κι' ἂν παρουσιαζόταν μπροστὰ σ' ἐκεῖνον ποὺ τότε ἦταν ὁ κύριος τοῦ κόσμου.

(Ἀκολουθεῖ) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΠΑΘΕ

Ἀστεία ἱστορία σὲ τέσσερις εἰκόνες χωρὶς λόγια

Ἀνακοινώθη ἀπὸ τὸν Κωστάκη Ἀδριανό

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΤΗΝ ἄλλη φορὰ μείναμε στὸ Ρωμαντισμὸ ποὺ εἶχε διαδεχθῆ τὸν Κλασσικισμό. Ἀλλὰ καὶ τὸν Κλασσικισμὸ σὲ λίγο τὸν διαδέχθηκε ὁ ***Ρεαλισμός***. Ἡ λέξη παράγεται ἀπὸ τὸ λατινικὸ res ποὺ σημαίνει ***πρᾶγμα***. Ἑλληνικὰ λέγεται ***πραγματισμὸς*** — πραγματικιστής, πραγματικιστικὴ Σχολὴ κτλ.— ἐπικρατεῖ ὅμως, ὅπως γιὰ τόσα ἄλλα πράγματα, ὁ ξένος ὅρος. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸς ὁ Ρεαλισμός; Ἡ ἀντίδραση, ἁπλούστατα, στὸ Ρωμαντισμό, ποὺ ὁ κόσμος εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν βαρυέται καὶ νὰ γυρεύῃ κάτι καινούργιο. Ὤχ ἀδερφέ! — ἔλεγαν — ὅλα γιὰ λίμνες καὶ γιὰ φεγγάρια θὰ διαβάζουμε, γιὰ σκοτεινὲς νύχτες σὲ νεκροταφεῖα, γιὰ ἰτιὲς καὶ κυπαρίσσια, γιὰ κουκουβάγιες καὶ γκιώνηδες, γιὰ μεσαιωνικοὺς πύργους, ἱππότες, πυργοδέσποινες, γιὰ σταυροφορίες; Αὐτὰ πέρασαν. Δὲν ὑπάρχει σύγχρονη ζωή; Αὐτὰ εἶναι ψεύτικα. Δὲν ὑπάρχουν πράγματα πιὸ ἀληθινά; Ἡ Τέχνη δὲν θὰ μποροῦσε ν' ἀναπαρασταίνῃ τὴν ***πραγματικότητα***, μὲ λιγώτερη φαντασία, μὲ περισσότερη ἀλήθεια, καὶ νὰ τέρπῃ, νὰ συγκινῇ, νὰ διδάσκῃ καλύτερα, θετικώτερα;

Ἔτσι γεννήθηκε ὁ Ρεαλισμός, ἡ Σχολὴ δηλαδὴ ποὺ προσπαθοῦσε ν' ἀποδίδῃ τὴν πραγματικότητα, τὴ φύση, νὰ ζωγραφίζῃ τὴν ἀληθινὴ ζωή, εἴτε σύγχρονη, εἴτε καὶ περασμένη. Οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς τῆς Σχολῆς ἦταν προπάντων μυθιστοριογράφοι. Καὶ στὰ μυθιστορήματά τους, πολὺ ἀλλοιώτικα ἀπὸ τὰ συνηθισμένα ὡς τότε, ἔδιναν τὴ γύρω τους φύση καὶ ζωὴ ὅπως εἶναι, χωρὶς νὰ παραμορφώνουν τίποτα, χωρὶς νὰ συμπληρώνουν αὐθαίρετα μὲ τὴ φαντασία, χωρὶς νὰ παραλείπουν καμμιὰ λεπτομέρεια ἀπὸ ἔλλειψη γνώσης ἢ ἀμέλεια παρατήρησης, καὶ χωρὶς νὰ διστάζουν οὔτε μπροστὰ στὰ πιὸ ὠμὰ κι' ἄσχημα πράγματα. Ἡ ὀμορφιά, ἔλεγαν, κι' ἡ ποίηση βγαίνει μόνο ἀπὸ τὴν πιστὴ πραγμαικότητα. Περίγραψέ μου, ζωγράφισέ μου ὅπως εἶναι, ἀληθινά, ἕνα ὁποιοδήποτε πρᾶγμα, κι' ἡ τέχνη θὰ τὸ κάμῃ ὄμορφο ἂν εἶναι κι' ἄσχημο, καὶ ποιητικὸ ἂν εἶναι καὶ πεζό. Κάθε πρᾶγμα τῆς ζωῆς, ὄμορφο ἢ ἄσχημο, ὑψηλὸ ἢ ταπεινό, ἔχει δικαίωμα στὴν Τέχνη.

Γι' αὐτὸ οἱ μυθιστοριογράφοι αὐτῆς τῆς Σχολῆς — ποὺ λεγόταν καὶ νατουραλιστικὴ ἢ φυσιογραφικὴ — μελετοῦσαν πολύ. Ἔγραφαν μὲ ***ντοκουμέντα***. Πήγαιναν στὰ ἐργαστήρια, στὰ μεταλλεῖα, στὰ μηχανοστάσια, στὰ φρενοκομεῖα, παντοῦ — γιὰ νὰ βλέπουν πῶς εἶν' ἐκεῖ ἡ ζωή, πῶς εἶναι ὁ θάνατος ἀκόμα, καὶ νὰ περιγράφουν καὶ τὸ ἐλάχιστο μὲ τὸνομά του. Ὅταν ἔπαιρναν π. χ. γιὰ ἥρωα τοῦ ἔργου τους ἕνα θερμαστή, ἕναν ὁδηγὸ τραίνου, ταξίδευαν μαζί του, μέσα στὶς λοκομοτίβες, γιὰ νὰ βλέπουν τί κάνει αὐτὸς καὶ νὰ μαθαίνουν πῶς εἶναι καὶ πῶς λέγεται κεῖ μέσα τὸ κάθε τί.

Ὄχι λοιπὸν φαντασία, ἀλλὰ παρατήρηση, μελέτη. Κι' ὅπως μελετοῦσαν τὴ ζωή, τὴ φύση, ἔτσι καὶ τὸν ἄνθρωπο. Τὸν ἤθελαν ἀληθινό. Καὶ τὸν παρατηροῦσαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Ἀκόμα καὶ τοὺς προγόνους του ἐξέταζαν, γιὰ νὰ ξέρουν τί χρωστᾷ στὴν κληρονομικότητα καὶ τί στὴν ἀνατροφὴ καὶ στὸ περιβάλλον...

Ἐννοεῖται πὼς ὁ ἴδιος πόλεμος ποὺ γινόταν τότε μεταξὺ κλασσικῶν καὶ ρωμαντικῶν, γινόταν καὶ τώρα — περὶ τὸ 1880 — μεταξὺ Ρωμαντικῶν καὶ Ρεαλιστῶν. «Γ' εἶν' αὐτά; ἔλεγαν οἱ Ρωμαντικοί. Τί μᾶς νοιάζει γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς λεπτομέρειες; Τὸ ἔργο τῆς Τέχνης δὲν εἶναι πραγματογνωσία! Ποῦ εἶναι ἡ ποίηση; Μὲ τὴν ἀλήθεια σας — κι' ἂν εἶναι πάντα ἀλήθεια — δὲν κάνετε τίποτα. Χρειάζεται καὶ φαντασία. Ἔχει βέβαια κι' ὁ Ρωμαντισμὸς τὶς ὑπερβολὲς του, μὰ ὑποφέρουνται· οἱ δικές σας εἶναι ἀνυπόφορες!» Κι' ὅμως οἱ Ρεαλιστὲς ἐνίκησαν Κι' ἦρθε καιρός, ποὺ τὰ μυθιστορήματα τοῦ ἀρχηγοῦ τους, τοῦ μεγάλου Ζολᾶ (1840-1902), ξοδεύονταν σ' ἑκατομμύρια ἀντίτυπα — διάδοση κι' ἐπιτυχία ποὺ δὲν τὴν εἶχαν ποτὲ οὔτε τὰ καλύτερα τῶν Ρωμαντικῶν. Ὅταν π. χ. πρωτοβγῆκε ἡ «Ταβέρνα» τοῦ Ζολᾶ, πούλησε ἕνα ἑκατομμύριο ἀντίτυπα. Ὅταν πρωτοβγῆκαν οἱ «Ἄθλιοι» τοῦ Οὐγκὼ — ρωμαντικὸ μυθιστόρημα — πούλησαν μόνο διακόσιες χιλιάδες.

Ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ πέρασε κι' ἡ μεγάλη ἀκμὴ τοῦ Ρεαλισμοῦ. Εἴμαστε τώρα στὰ 1900. Οἱ ἄνθρωποι βαρέθηκαν ἐπιτέλους τὶς ἀτέλειωτες περιγραφές, τὶς ἰατρικὲς ψυχολογίες, τὶς ὠμότητες καὶ τὶς ἀσχήμιες τῆς ζωῆς. Προπάντων τὶς πολλὲς λεπτομέρειες. Καὶ σὰν ἀντίδραση πάλι, ἦρθε τότε ὁ ***Συμβολισμός***. Αὐτὸς εἶχε φανεῖ πρῶτα-πρῶτα στὴν ποίηση. Ἀλλὰ ἔπειτα ἁπλώθηκε καὶ σ' ὅλα τὰ εἴδη τῆς Τέχνης. «Τὴν ἀληθινὴ ζωὴ θέλετε; εἶπαν οἱ Συμβολιστές. Πολὺ καλά. Μὴ γυρίσετε στὸ ρωμαντισμό, ποὺ ψευτίζει τὴ ζωὴ καὶ τὴ νοθεύει. Ὁ κόσμος ὅμως εἶναι γεμάτος ***σύμβολα***. Ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα ποὺ βλέπετε, ἔχουν τὸ νόημά τους. Ἕνα βουνό. Περιγράψετέ το ὅσο θέλετε πιστά. Προσπαθῆστε ὅμως νὰ ἰδῆτε καὶ τί συμβολίζει. Τὸ ἴδιο κι' ἕνα λουλούδι, κι' ἕνα πουλί, καὶ μιὰ μηχανή, κι' ἕνας ἄνθρωπος. Ὅλα, ὅλα ἔχουν τὸ συμβολισμό τους. τὴν ἰδέα τους. Κι' ὁ συμβολισμὸς εἶναι ἡ ποίηση τῶν πραγμάτων κι' ἡ μεγάλη ἀλήθεια τῆς ζωῆς. Τὸ λουλούδι ποὺ προτιμᾶ ἀπ' ὅλα μιὰ κόρη, καὶ τὸ καλλιεργεῖ, καὶ στολίζεται πάντα μ' αὐτό, εἶν' ἕνα σύμβολο. Μὰ κι' ἡ ἴδια ἡ κόρη, ποὺ ἀγαπᾷ τόσο ἕνα λουλούδι, εἶναι ἕνα σύμβολο ἐπίσης.»

Ὅπως ὅλα στὸν κόσμο, κι' ὁ Συμβολισμός, ἀφοῦ βασίλεψε λίγον καιρὸ ἄκρατος κι' ὑπερβολικός, πέρασε. Ἡ σημερινὴ τέχνη δὲν εἶναι παρὰ ἕνα κράμα Ρεαλισμοῦ καὶ Συμβολισμοῦ. Κι' οἱ ἀμέτρητες Σχολές. οἱ ἄπειροι - ***ισμοὶ*** ποὺ φάνηκαν τελευταῖα, εἶναι ἁπλὲς παραλλαγές. Καθὼς σᾶς εἶπα, οἱ κυριώτερες εἶναι οἱ τέσσερις ποὺ ἐξετάσαμε. Καὶ συγκεφαλαιώνω: ***Κλασσικισμός***, εἶναι ὁ τρόπος καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Τέχνης τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων. (***Κλασσικό***, δηλαδὴ τέλειο, λέμε ἀκόμη καὶ τὸ σύγχρονο ἔργο, ὅταν εἶναι μεγάλο καὶ καθιερωμένο). Ὁ ***Ρωμαντισμὸς*** ἔσπασε τὰρχαῖα καλούπια, ἔκαμε δικούς του κανόνες κι' ἄφησε τὴ φαντασία ἐλεύθερη ν' ἀλλοιώνῃ καὶ νὰ ἐξωραΐζῃ τὴν πραγματικότητα. (Γι' αὐτὸ κάθε φανταστικὸ καὶ πολὺ αἰσθηματικὸ πρᾶγμα τὸ λένε περιφρονητικὰ ***ρωμαντικό***). Ὁ ***Ρεαλισμὸς*** προσπάθησε ν' ἀποδώσῃ τὴ ζωὴ καὶ τὸν ἄνθρωπο ὅπως εἶναι: τὴν πραγματικότητα. (Καὶ κάθε τί ποὺ φαίνεται τραχύ, ὠμό, γυμνό, τὸ λένε μὲ ἀποστροφὴ ***ρεαλιστικό***). Τέλος ὁ ***Συμβολισμὸς*** θέλει νὰ βρίσκῃ τὰ σύμβολα μέσα στὴν πραγματικότητα, ποὺ εἶναι ἡ ποίησή της. Κι' ἐπειδὴ τὰ σύμβολα δὲν εἶναι πάντα τόσο φανερά, τόσο νοητά, κάθε τι ἀκατάληπτο ἢ δυσνόητο, τὸ λένε ***συμβολικό***.

Δὲν ἔχω τόπο νὰ σᾶς μιλήσω γι' αὐτὲς τὶς Σχολὲς στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ σᾶς πῶ ποιοὶ ἀπὸ τοὺς «κλασσικοὺς» — μὲ τὴ δεύτερη σημασία τῆς λέξης — λογοτέχνες μας τὶς ἀντιπροσωπεύουν. Ἴσως τὸ κάμω ἄλλη φορά.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΛΑΙΩ, ΧΡΥΣΗ ΜΟΥ

Κλαίω, χρυσή μου, μοναχὴ
στῆς νύχτας τὴν ἐρήμια,
Ὀνείρατα ποὺ πλάστηκαν
καὶ γίνηκαν συντρίμμια,
Κι' ἡ θύμηση μοῦ τραγουδεῖ
σὲ νοσταλγίας τόνους,
Φιλίες διαβατάρηκες,
λησμονημένους πόνους.

Κλαίω, χρυσή μου, μιὰ ζωὴ
ποὺ ἔσβυσε στὰ χρόνια
Τῆς νειότης καὶ τῆς ὀμορφιᾶς
καὶ θὲ νὰ μείνῃ αἰώνια
Γιὰ τὸ δικό σου τὸ χαμό,
ἀνείπωτη μιὰ θλίψη.
Κι' ἡ πονεμένη μου ψυχὴ
σὲ προσευχὴ ἔχει σκύψει...

Κλαίω, χρυσή μου, καὶ πονῶ
γιὰ τ' ὄμορφο ἀγγελούδι,
Ποὺ ἔζησε ὅσο ἕνα γλυκό,
ἀπόκοσμο τραγούδι...
Σὰν τὸ λουλούδι τὸ λεπτὸ
ποὺ ἀνθίζει λίγην ὥρα,
Γιατὶ τὸ δέρνει ξαφνικὰ
ἡ μανιασμένη μπόρα.

Μ' ἀπ' ὅλα, κλαίω πιὸ πολὺ
τὰ ὀλόγλυκά σου μάτια,
Τῆς καλοσύνης οὐρανός,
μ' ὁλανθισμένα πλάτια.
Τῆς πάναγνης ψυχούλας σου
τὰ ρόδα καὶ τὰ κρίνα,
Ὅλα καθρεφτιζότανε στὰ δυό σου
μάτια ἐκεῖνα!..

Τὰ μάτια αὐτὰ ποὺ μοιάζανε
ἀτίμητα πετράδια,
Κι' οἱ βελουδένιες τους ματιὲς
θεϊκοῦ ὀνείρου χάδια,
Ἦταν πηγὲς παρηγοριᾶς
καὶ δύναμης γιὰ μένα...
Πῶς σᾶς λυποῦμαι,
φωτερὰ ματάκια, ἀγαπημένα.

Μαζί σου ὅμως δὲ σβύσανε
τὰ μάτια τὰ πανώρια·
Τὴ λάμψη τους μᾶς σέλνουνε
ὅσο κι' ἂν ζοῦμε χώρια.
Γι' αὐτὰ ὁ Πλάστης ἄνοιξε
τὴν ἀγκαλιά του πλέρια·
Καὶ γίνηκαν στὸν οὐρανὸ
δυὸ φωτοβόλα ἀστέρια.

Ρέμβη

ΣΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

...Μὲ τ' ἀνοιγμένα τὰ ψτερὰ
στὴ χώρα τῆς τρανῆς χαρᾶς...

Μόλις ὁ Ἀντρέας μ' ἔσπρωξε ἀπ' τὶς αἰθέριες τῶν πλάνων ὀνείρων χῶρες στὴ πραγματικότητα. Θαμποχαράζει... Ἡ νυχτιὰ ἀνάλαφρα τυλίγει τὸ σκοτεινό της σάλι, προμηνύοντας πὼς θὰ τρέξῃ στοῦ χρόνου τὸ δρόμο μιὰ γλυκειά, ὄμορφη μέρα. Λίγες φεγγοβολιὲς ἀσημοδένουν τὴ μυρωμένη πλάση σταλμένες ἀπ' τὸ φεγγάρι κι' ἀπὸ τὰ λίγα ἀστέρια ποὺ τρεμολάμπουν ἀκόμη στὸ βαθυγάλαζο οὐρανό. Ἡ ματιά μου ξανοίγεται σ' ἕναν ἀπέραντο ὁρίζοντα. Μπροστά μου, ψηλὰ βουνά, πλάι μου γαλήνια θάλασσα, καὶ τὸ βλέμμα μου διατρέχοντας, ἕναν φαρδὺ τέλειωτο δρόμο, κάνει τὸ νοῦ μου ν' ἀρμενίζῃ στὸ πέλαγος τῆς περασμένης μου ζωῆς. Ἡ σκέψη μου, βυθισμένη σὲ στοχασμούς, σταματάει κάπου-κάπου σὲ κανένα μαγευτικὸ καὶ ξεκούραστο σταθμὸ τῆς ζωῆς μου.

Ὅλοι εἶναι βυθισμένοι ἀκόμη στὴ νάρκη τοῦ Ὀνειροδότη. Μόνη μέσ' στὴ μαγεύτρα φύση, στὴ σιγαλιὰ τῆς ἐξοχῆς ποὺ κόβεται ἀπ' τὰ τερετίσματα τῶν πουλιῶν καὶ τ' ἀχολήματα τῶν προβάτων ποὺ βόσκουν σὲ μιὰ πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ. Λίγοι γλυκοὶ ἦχοι σκορπίστηκαν τριγύρω, καὶ μιὰ ἁρμονικιὰ μελωδία μ' ἔστρεψε πρὸς τ' ἀντικρινὸ βουνό. Ἦταν μιὰ φλογέρα, ποὺ θρηνοῦσε τὰ περασμένα νιάτα τοῦ γέρου βοσκοῦ.

Συνῆλθα ἀπὸ τ' ὀνειροπλάνεμα καὶ ψιθύρισα ἐνδόμυχα: «Τί μαγεία! Τί ὄμορφο ξύπνημα! Τί ὡραῖο θαμποχάραμα!» Δὲν πρόφτασα νὰ τελειώσω, κι' ἕνας πυροβολισμὸς ἔκανε τὴν ψυχή μου νὰ σφιχτῇ, νομίζοντας πὼς κάποιο πουλάκι, μιὰ ἀγνὴ ψυχούλα, στὸ βόλι κάποιου κυνηγοῦ χανόταν. Μ' ἀμέσως σχεδὸν μιὰ σπαραχτικὴ παρακλητικὴ φωνή, ποῦφτανε σὲ δυὸ τρεμάμενα χείλη ἀπὸ μιὰ πληγωμένη ψυχή, ἔλεγε «βοήθεια, πιάστε με, σκοτώθηκα!» Ἀναρθρες κραυγὲς ἀκολούθησαν κατόπι, κι' εἶδα, ὄχι πολὺ μακρυά, ἕναν ἄνθρωπο μετὰ ἀπὸ λίγα γρήγορα βήματα νὰ πέφτῃ. Ἄρχισα τὶς φωνές... ξύπνησαν ὅλοι... σὲ λίγο ἕνα αὐτοκίνητο ἔτρεξε...

Πεσμένος μέσα σὲ λίγα αἱματοβαμμένα ρυάκια, ὁ δύστυχος κυνηγός. Ἀντὶ νὰ τρέξῃ ἡ σφαῖρα σ' ἐκεῖνο ποὺ σημάδευε, ἔσκασε δίπλα του, σακατεύοντας τὸ δόλιο του χέρι. Παρέκει, τὸ τουφέκι, ριγμένο στὰ θρούμπια, σοῦ γεννάει τὴ φρίκη.

Ὁ ἦχος τῆς φλογέρας κόπηκε γιὰ νὰ τὸν διαδεχτῇ τὸ πονεμένο βογγητὸ τοῦ ἄμοιρου κυνηγοῦ. Τὸν ἔβαλαν στ' αὐτοκίνητο. Μὲ πόνο ἄμετρο μάζεψε τὶς λίγες δυνάμεις ποὺ τ' ἀπόμεναν καὶ φώναξε, ἐνῶ τὰ δάκρυα κύλαγαν στὰ χλωμά του μάγουλα: «Γυναῖκα μου! παιδιά μου!»

Ἕνα τελευταῖο σκαραχτικὸ κλάμμα ἀκούστηκε κι' ὕστερα τ' αὐτοκίνητο ἔτρεξε σὰν ἀστραπὴ στὸ μακρὺ δρόμο. Μόλις ἀνέβαινα τὰ σκαλιὰ τῆς βεράντας, τὸ εἶδα νὰ στρίβῃ στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου, ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ χρυσάχτιδος Φοῖβος πρόβαλλε τὰ γελαστό του μουτράκι πίσω ἀπ' τὸ βουνό. Ἡ σκέψη μου εἶχε ἀνεβεῖ στ' αὐτοκίνητο κι' ἔτρεχε μαζί του...

Τὴν ψυχή μου ἔσφιξε πιόκερο ἕνα λυπημένο οὐρλιασμα... Ἦταν τὸ πιστὸ σκυλί του, ποὺ ἔκλαιγε πάνω στὸ ματωμένο χῶμα.

Τὴν ἴδια στιγμή, τ' ἁπαλὸ ἀγέρι ἔφερε λίγους ἀπαλόσυρτους ἤχους τῆς Κυριακάτικης καμπάνας καὶ τότε γονατισμένη μπρὸς στὴ μεγάλη ψυχὴ τοῦ ἀπείρου, μπρὸς στὸν καλὸ Θεό, ἄφισα νὰ φτάσῃ σιμά Του μιὰ δλόθερμη παράκληση γιὰ τὸν ἄτυχο κυνηγό.

Ἡ θάλασσα, τὸ ἴδιο γαλήνια, ἔξακολουθοῦσε νὰ διπλώνῃ τὰ κυματάκια της στὸ γιαλό, καὶ τὰ προβατάκια, ἀτάραχα ἔβοσκαν στὸ ψηλὸ βουνό, ἐνῶ ὁ ἥλιος, μεγαλόπρεπος, σπόρπιζε παντοῦ τὶς χρυσαχτίδες του. Ἡ φύση τάχα θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰναι ὄμορφη, πλανεύτρα, μένοντας ἀναίσθητη στὸν βαθὺ πόνο τοῦ δύστυχου κυνηγοῦ;

Καὶ νᾶμαι μεσ' στὰ δυὸ λεπτὰ
Ἀντίχτυπος μιᾶς συμφορᾶς...

Ἀγνὴ

ΛΑΧΤΑΡΕΣ

Ἐκεῖνο τὸ πρωϊνὸ πῆρα τὸ στενὸ μονοπάτι ποὺ βγάζει ψηλὰ στὸ βουνό.

Ἡσυχία παντοῦ καὶ γαλήνη. Τ' ἀηδονάκι ψηλὰ στὸ δέντρο ψάλλει χαρούμενο καὶ μοῦ φαίνεται πὼς σὲ μένα μιλάει.

— Τί ὡραῖα ποὺ εἶν' ἡ ζωὴ τοῦ χωριοῦ! Πήγαινε σὲ χωριό, μακρυὰ ἀπ' τὴν πόλη, νὰ νοιώσῃς τὴν ἐλευθερία. Νὰ ζῇς ὅπως ἐγώ, χαρούμενη, νὰ γυρίζῃς ὅλη μέρα ὅπως ἐγὼ πετάω ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδὶ καὶ νὰ διαλαλῇς παντοῦ τὴ χαρὰ τῆς ἁπλῆς ζωῆς, ὅπως ἐγὼ μὲ τὸ τραγούδι μου.

Καὶ τὸ ψηλὸ δέντρο, ἀνοίγοντας ὅσο μποροῦσε τὰ κλαδιά του στὸν ἥλιο καὶ στὸν ἀέρα, μουρμούρισε ἀργὰ σὰ νὰ ἐπιβεβαίωνε τὰ λόγια τοῦ ἀηδονιοῦ.

— Γαλήνια... γλυκειά... ἤρεμη.. ἡ ζωὴ τοῦ χωριοῦ.

Καὶ πιὸ κάτω ἕνα ρυάκι ποὺ ἔτρεχε γοργὰ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ χορτάρια μοῦ φώναξε:

— Τί ὡραῖα ποὺ εἶναι στὸ χωριό! Ὅπως ἐγὼ διάφανη καὶ χαρούμενη θὰ κυλάει ἡ ζωή σου ἐκεῖ. Πήγαινε νὰ βρῇς γαλήνη καὶ χαρὰ στὸ χωριό, νὰ βρῇς τὴν εὐτυχία ἴσως. Πήγαινε...

Καὶ τ' ἀγριολούλουδα, ποὺ παρακολουθοῦσαν τὸ γοργὸ πέρασμα τοῦ ρυακιοῦ, ἔσκυψαν τὰ κεφαλάκια τους καὶ μὲ βεβαίωσαν.

— Ναί, δίκιο ἔχει...

Τὰ λόγια αὐτὰ ποὺ μοῦ ψιθύριζε ἡ ἴδια Φύση, ξύπνησαν μέσα μου βαθειὰ νοσταλγία γιὰ τὸ χωριό. Νὰ μποροῦσα νὰ πήγαινα κι' ἐγώ! Ὅλα ὅμως μὲ κρατοῦν στὴν πόλη.

Ξεκίνησα λοιπὸν βιαστικὰ νὰ γυρίσω γιὰ νὰ μὴν ἀκούσω ἄλλο πιὰ τὰ λόγια αὐτὰ τῶν λουλουδιῶν.

Καὶ φεύγοντας μ' ἀκολουθοῦσε τὸ τραγούδι τ' ἀηδονιοῦ ἀπ' τὸ ψηλὸ δέντρο:

— Τί ὡραῖα ποὺ εἶν' ἡ ζωὴ στὸ χωριὸ καὶ στὴ φύση!

Τρελλὴ Ζαννὲτ

ΠΩΣ ΘΑΘΕΛΑ ΚΙ' ΕΓΩ...

Ὁ ἥλιος χανόταν σιγὰ-σιγά, σκορπώντας ἕνα γλυκὸ ρόδινο χρῶμα. Ἐλαφρὸ ἀεράκι ρυτίδωνε τὴ θάλασσα, καὶ τὰ πουλάκια πετοῦσαν βιαστικὰ γιὰ τὶς φωλιές τους.

Καθισμένη στὴν ἀκρογιαλιὰ τοῦ Μέττελα, κοίταξα πρὸς τὸ μέρος τοῦ λιμανιοῦ. Μιὰ μικρὴ μουσαμαδένια βαρκούλα ἀρμένιζε περήφανη σὰν τὸν κύκνο. Το λευκὸ πανάκι τῆς φούσκωνε ἀπ' τὸ ξέφυρο καὶ τὴν ὁδηγοῦσε πρὸς τὸ μέρος τοῦ λιμανιοῦ.

Σὲ λίγο, ἡ βαρκούλα ἦρθε κοντά μου καὶ τότε διέκρινα τ' ὄνομα *Φλόγα*. Ἀ! τὸ ψευδώνυμό μου! Μιὰ παράξενη συγκίνηση μὲ κυρίεψε, καὶ τὴν κοίταζα τὴν ὡραία βαρκούλα μ' ἀχορταγιά. Πῶς θάθελα νὰ τὴν εἶχα πάντα μπροστά μου, νὰ τὴν κοιτάζω!

Μὰ ἡ βαρκούλα πάλι ἀπομακρύνθηκε κι' ἐγὼ ἔμεινα στὴ θέση μου καὶ

τὴν κοιτοῦσα ὡς ὅτου πῆγε στ' ἀπέναντι μέρος. Ἕνας στεναγμὸς βγῆκε ἀπ' τὰ στήθη μου καὶ τὰ μάτια μου ἄθελα γέμισαν δάκρυα. Α! πόσο θἄθελα νὰ εἶχα κι' ἐγὼ μιὰν ἀπ' αὐτὲς τὶς μουσαμαδένιες βαρκοῦλες, καὶ νὰ τὴ λένε

Φλόγα

Τ' ΟΜΟΡΦΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Ὄμορφο ποῦναι ἀπόψε τὸ φεγγάρι! Ὅμως, γιατὶ μὲ μάγεψε μὲ τὴ χλωμή του χάρη;

Καμαρωτὸ ξεπρόβαλλε ἀπ' τὸ βουνὸ ἐκεῖνο τὸ μακρινό. Νά! τώρα στὰ νερὰ μιᾶς λίμνης καθρεφτίζεται, φαίνεται σκεφτικό, ἴσως πῶς τάφος του σὲ λίγο αὐτὰ θὰ γίνουν συλλογίζεται . . . Ποιὸς ξέρει;

Κι' ὅμως καρτερικὰ στὴ μοῦρα ὑποτάσσεται καὶ προχωρεῖ σιγά. Τῆς λίμνης τὸ νερὰ λὲς καὶ πανηγυρίζουν γιὰ τὸν ἐρχομό του. Καὶ τοῦ τὸ δείχνουν. Πῶς; Μὰ μὲ τὶς ἴδιες τὶς ἀχτίδες του, ποὺ τὶς ἀντανακλοῦν καθὼς χρυσὲς φωτιές.

Φτάνει στὴ λίμνη πάνω, σὲ λίγο θ' ἀρχίσῃ νὰ κατηφορίζει. Ὄχι, αὐτὸ τὸ πράγμα δὲν ἔπρεπε νὰ τοῦ κάνῃ ἐντύπωση· ἔπρεπε νἄχῃ συνηθίσει πιά. Τὸν ἔχει κάνει τὸ δρόμο αὐτὸ τόσες φορές. Κι' ὅμως στὸ πρόσωπό του ζωγραφίζεται μιὰ ἀπογοήτευση βαθειά, μιὰ λύπη.

Πικραμένες μοῦ θυμίζει καρδιές, ποὺ ὅσο κι' ἂν συνηθίσουνε στὴ δυστυχία, πάντα ἀπογοητεύονται σὰν τύχουν νέες συμφορές. Τ' ὅμορφο φεγγάρι μήπως γι' αὐτὸ μὲ μάγεψε μὲ τὴ χλωμή του χάρη;

Ἰκάδερυπς

ΑΠΟΡΡΙΨΙΣ ΜΕΤ' ΕΠΑΙΝΩΝ

Σημέρωνε ἡ μέρα τοῦ . . . μαρτυρίου μου. Εἶχα νὰ δώσω ἐξετάσεις στὸ Ρωμαϊκό. Γιὰ μένα ὅμως τὸ Ρωμαϊκὸ δίκαιο ὅδν ἦταν οὔτε κἄν . . . Κινέζικο (ὁπότε κάποια ὁμοιότης θὰ ὑπῆρχε μεταξύ τους μιὰ καὶ τὰ δυὸ εἶναι . . . δίκαια), γιατὶ δὲν εἶχα διαβάσει καθόλου, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ πρωτοπαρουσιασθῶ τὸν Ὀκτώβριο. Ἀλλ' οἱ παροτρύνσεις μερικῶν «εἰδότων τὰ τῶν ἐξετάσεων», ὅτι τὸ πέρασμα στὸ Ρωμαϊκὸ εἶναι ζήτημα τύχης, ὅτι μπορεῖ δηλαδὴ μ' ἕνα κεφάλαιο ποὺ θὰ ξέρῃς ν' ἀριστεύσῃς κιόλα κτλ. μ' ἔκεισαν νὰ παρουσιασθῶ ἂν κι' ἤμουνα βέβαιος γιὰ τὴν ἀποτυχία μου.

Ὕστερ' ἀπὸ πολύωρη ἀναμονή, ἦρθε κι' ἡ σειρά μου. Μπῆκα μέσα στὴν αἴθουσα . . . τοῦ μαρτυρίου, γεμάτος θάρρος, σὰ νὰ ἤμουνα φωστήρας! Ὁ κ. καθηγητὴς μὲ τὸ μειδίαμα στὰ χείλη—πρωτοφανὲς αὐτὸ γιατὶ ἐμεῖς τὸν εἴχαμε συνηθίσει βλοσυρότατο—μᾶς δίνει νὰ τραβήξουμε τοὺς κλήρους. Ἀφοῦ ὅσοι προηγοῦνταν εἶπαν τὸν ἀριθμὸ ποὺ τοὺς ἔπεσε καὶ τοὺς ὁρίστηκε τὸ θέμα, λέω κι' ἐγὼ τὸ δικό μου.

— Σαράντα τρία, κ. καθηγητά.

— Εἶσθε πολύ . . . τυχερός· λατινικὸ κείμενο, λέει, μ' ἕνα θριαμβευτικὸ τόνο ὁ καθηγητής, ποῦναι ψοβερὰ λατινομανής.

Ἐγὼ ὅμως ἤμουν μέσ' στὴ χαρά μου γιατὶ ἔτσι κάτι θἄλεγα—ἀπ' τὸ τίποτα—κι' εἶχα σχεδὸν βέβαιη τὴν ἐπιτυχία μου, γιατί, σημειώστε το, εἶμαι . . . λατινομαθέστατος. Τέλος, ἀφοῦ ἦρθε ἡ σειρά μου κι' ἀφοῦ στὸ μεταξὺ εἶχα ἀποσπάσει τὰ συγχαρητήρια τοῦ καθηγητοῦ μου, γιατὶ ἔκανα κάτι συμπληρώσεις γιὰ διάφορα ζητήματα, ποὺ δὲν τἄξεραν οἱ συφοιτηταί μου (γιατὶ δὲν ὑπῆρχαν στὰ κείμενα ποὺ μελετούσαμε), πέρνω τὸν Γάϊο (τὸ λατινικὸ δηλαδὴ κείμενο) κι' ἀρχίζω νὰ διαβάζω, ἀπνευστί. Ὁ καθηγητὴς ἐνθουσιάζεται. Τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰ «μπράβο» πέρνουν καὶ δίνουν. Ὅπου, μιὰ στιγμὴ συναντῶ στὸ κείμενο κι' ἕνα νόμο ποῦκαναν οἱ Ρωμαῖοι, δὲ θυμᾶμαι γιὰ ποιὰ περιπτωση.

— Πότε ἐθεσπίσθη ἡ lex αὐτή; ἀκούεται ἡ βαρεια φωνὴ τοῦ καθηγητοῦ.

Κόκκαλο! (Ποῦ νὰ ξέρω ἐγὼ πότε ἔγιναν οἱ διάφοροι νόμοι;) Μὰ στὰ κουτουρού, πετῶ μιὰ ἡμερομηνία.

— Τὸν Ὀκτώβριο, ἦταν ἡ ἀπάντηση τοῦ καθηγητοῦ μου.

— Μάλιστα τὸν Ὀκτώβριο, τοῦ ἀπαντῶ ἀκτινοβολώντας. Κι' ἐνῶ ὅλος χαρά, καὶ κοιτάζοντας μὲ ὑπερηφάνεια —σὰν νὰ τοὺς ἔλεγα «βλέπετε;»—τοὺς συμφοιτητάς μου, περίμενα ν' ἀποσπάσω νέα συγχαρητήρια, ἀκούω:

—Ἔξω ἀναιδέστατε, ἀνάγωγε! τολμᾶς νὰ περιπαίζεις τοὺς καθηγητάς σου, οἱ ὁποῖοι . . .

Μὰ ποῦ ν' ἀκούσω ἐγὼ τὴ συνέχεια τοῦ ἐξάψαλμου. Δὲν κοίταξα πῶς νὰ βγῶ ἔξω, ἀπορώντας γιὰ τὴ μεταβολὴ τῶν πραγμάτων. Ὅταν ὅμως πέρασαν λίγα λεπτὰ καὶ συνῆλθα, τότε κατάλαβα τί εἶχε συμβεῖ. Τὴ χρονολογία τὴν εἶπα λάθος, κι' ὁ καθηγητής, λέγοντάς μου «τὸν Ὀκτώβριο», ἐννοοῦσε ὅτι ἔπρεπε νὰ τόν . . . ξανατιμήσω τότε μὲ τὴν παρουσία μου. Ἐγὼ ὅμως... μεθυσμένος ἀπ' τὶς προηγούμενές μου ἐπιτυχίες καὶ τὰ βραβεῖα, νόμισα ὅτι μὲ συμπληρώνει θέλοντας νὰ μοῦ ὑπενθυμίσει ὅτι ὁ νόμος ἔγινε κατὰ μῆνα Ὀκτώβριο τοῦ ἔτους ποὺ εἶχα πεῖ!

Ἔτσι ἀπορρίφθηκα . . . μετ' ἐπαίνων

Σεπεσμένος Λόρδος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κύριος: —Τί κάνει, μικρούλα μου, ὁ μπαμπάς σου;

Ἡ μικρούλα: — Μαλώνει.

!!!

(Γεγονός) *Ξενοδίκη*

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

[Ἴδε «Διάπλασιν» τοῦ 1932, φύλ. 37]

Τὸ κείμενο ποὺ κρυπτογράφησα ἦταν τὸ ἑξῆς:

«Μιὰ μέρα ἕνας λύκος εἶδε κάτι βοσκοὺς νὰ τρῶνε ἀρνὶ ψητὸ στὴ σούβλα. Πικρογέλασε κι' εἶπε: Τί κακὸ θὰ γινόταν, ἂν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τοῦπανα ἐγώ!»

Τὸ ἀλφάβητο ποὺ μεταχειρίστηκα εἶναι τὸ ἀκόλουθο:

Α = *Β*	Η = Θ	Μ = *Ω*	Σ = *Γ*
Β = *Χ*	Θ = *Μ*	Ν = *Φ*	Τ = *Ν*
Γ = *Ψ*	Ι = *Δ*	Ο = *Υ*	Υ = *Δ*
Δ = *Π*	Κ = *Ψ*	Π = *Τ*	Ψ = *Χ*
Ε = *Ι*	Λ = *Ξ*	Ρ = *Α*	Ω = *Ρ*

Τὰ γράμματα Ζ, Ξ, Φ καὶ Χ δὲν ὑπάρχουν στὸ κείμενο. Οὔτε ξέρουμε μὲ τί θ' ἀντιστοιχοῦσαν, γιατὶ τὸ ἀλφάβητό μου τὸ σχημάτισα αὐτὴ τὴ φορὰ στὴν τύχη, χωρὶς ν' ἀκολουθήσω κανόνα, σύστημα.

Δύσκολο αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ Κρυπτογράφημα. Κι' ὄχι μόνο γιὰ τὸ εἶδος τοῦ ἀλφαβήτου, παρὰ καὶ γιατὶ οἱ λέξεις δὲν ἦταν χωρισ ένες μὲ διαστήματα. Κι' ὅμως τὸ διάβασαν πολλοί. Κατάφεραν πρῶτα νὰ προσδιορίσουν τὰ γράμματα ποὺ ἀπαντοῦν συχνότερα, νὰ μαντέψουν ἀπὸ διάφορους συνδυασμοὺς μερικὰ ἄλλα, καί, σιγὰ-σιγά, νὰ καταστρώσουν ὅλο τὸ ἀλφάβητο. Κι' ἡ ἔκθεση τοῦ τρόπου ποὺ μεταχειρίστηκαν γι' αὐτὴ τὴν ἀποκρυπτογράφηση, ἔχει γίνει ἀπὸ τοὺς περισσότερους μὲ πολλὴ ἀκρίβεια καὶ σαφήνεια, μὲ σύστημα πολὺ καλὸ καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς γνωστοὺς βασικοὺς κανόνες. Ἡ ἔκθεση ἐκείνη τοῦ *Νάρκισσου* ὠφέλησε πολὺ ὅλους τοὺς διαγωνιζομένους κι' οἱ περισσότεροι δὲν παραλείπουν νὰ τὸν ἀναφέρουν ἐπαινετικά.

Χώρισα λοιπὸν ὅλες αὐτὲς τὶς καλὲς ἀπαντήσεις (κι' ἦταν οἱ περισσότερες) ἀπὸ τὶς λίγες ποὺ ἦταν ἢ πολὺ σύντομες ἢ κακογραμμένες καὶ ἀνορθόγραφες ἢ ἐλλιπεῖς καὶ ἀκαθόριστες. Ἀπ' αὐτὲς πάλι ξεχώρισα ἐκεῖνες πού, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ στερεότυπη ἔκθεση τῶν κανόνων καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τους, περιέχουν καὶ κάποια δική τους παρατήρηση, πρωτότυπη καὶ δημιουργική, ποὺ φαίνεται πῶς διευκολύνει τὴ λύση. Σ' αὐτὲς λοιπὸν τὶς ἀπαντήσεις μοίρασα τὰ βραβεῖα, ἀνάλογα μὲ τὰ ἰδιαίτερα αὐτὰ προσόντα τους.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, καθὼς καὶ ὅσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλικίαν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Βασίλισσα τῆς Νύχτας* [15Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Λίγεια* [12Ε]. *Μεφιστοφελῆς* [12Ε]. (Ἐκτὸς διαγωνισμοῦ: *Περιπλοκὰς* [15Ε], *Ἀγνὴ* [12Ε]).

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Φιντίας* [18Ε], *Ναλίζη* [10Ε]. *Αἴγλη* [10Ε]. (Ἐκτὸς διαγωνισμοῦ: *Μύρον τῆς Ἄνδρου* [10Ε]).

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Χρυσάνθεμο, Νέα Ἑλλάς, Ρασπουτίν, Ἀγράμπελη, Φιόρο τοῦ Λεβάντε.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [8Ε] εἰς ἕκαστον: Ντάλια, Μυστηριώδης, Βέδας, Ξεπεσμένος Λόρδος, Πανελλήνιο Ὄνειρο, Τρύπα στὸ Νερό.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ, ἀπὸ [5Ε] εἰς ἕκαστον: Λαγός, Γαλανὴ Πειραιωτοπούλα, Πολυβώτης.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (κάτω τῶν 15 ἐτῶν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ* [15Ε]. (Ἐκτὸς διαγωνισμοῦ: *Λυσόχαρτο* [15Ε]).

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Λευκάτας* [10Ε].—*Μαγεμένο Δοξάρι* [10Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Σπαρτιατοπουλα* [10Ε].—*Ἀριελ* [8Ε]. —*Ἀνυπότακτος* [8Ε].

ΕΠΑΙΝΟΣ ἀπὸ [8Ε] εἰς ἕκαστον: Πειραιωτάκι, Δικέφαλος Ἀετός, Δοξασμένο Τριπολιτσοτάκι, Ἰώ.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ, ἀπὸ [5Ε] εἰς ἕκαστον: Νεροῦδα τῶν Ἀγρῶν, Ἀραπάκι.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 17 Ὀκτωβρίου 1933

ΣΤΟ ἐρχόμενο θὰ δημοσιευθοῦν καὶ τἀποτελέσματα τῶν Λευκῶν Λέξεων. Κι' ἔτσι οἱ περσινοὶ ἐκτακτοι διαγωνισμοὶ τελειώνουν. Θυμίζω ὅτι ἡ προθεσμία τῶν φετεινῶν λήγει στὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ μηνός.

Θυμᾶστε τώρα τὸ βιβλίο τῆς κ. *Ἀθηνᾶς Ἀλ. Βλάχου* ποὺ σᾶς σύστησα ἄλλοτε, «*Τὰ παιδιὰ καὶ οἱ φίλοι τους*». Εἶναι μιὰ *Φυσικὴ Ἱστορία σὰν παραμύθι*, διασκευασμένη ἀπὸ τὸ γαλλικὸ σὲ καλὴ γλῶσσα καὶ μὲ πολλὲς εἰκόνες. Τώρα, ἀπὸ τὸν ἴδιο ἐκδοτικὸ Οἶκο Δημητράκου, βγῆκε καὶ τὸ *Δεύτερο Μέρος* αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ποὺ πρέπει νὰ τὸ ἀποκτήσουν τὰ παιδιά, καὶ μάλιστα ὅσα ἔχουν τὸ πρῶτο. Πουλιέται σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα δρ. 20. Καὶ γιὰ νὰ ἰδοῦν ὅλοι τί ὡραῖο ποὺ εἶναι, θἀναδημοσιεύσω πρωινὸς ἕνα κεφάλαιο.

Καὶμὸ τὸ εἶχε ἀπὸ μικρὴ ἡ *Βασούλα Μπουγριᾶ* νὰ ἰδῇ στὸ θέατρο ἕνα ἔργο τοῦ κ. Ξενοπούλου. Μὰ πότε ἔλειπε, πότε ἐμποδιζόταν κι' ὁ καιμός ἤμενε καζμός. Ἀλλὰ μιὰ μέρα ποὺ εἶδε πῶς στὸν Πειραιὰ θὰ παιζόταν ἡ «Φωτεινὴ Σάντρη» ἀπὸ τὸν θίασο Ἀλίκης, ἔφαγε γρήγορα-γρήγορα τὸ βραδυ καὶ κατέβηκε. Κόπους, ταλαιπωρίες, τὰ ξέχασε ὅλα μόλις ἄνοιξε ἡ αὐλαία. Καὶ μοῦ γράφει πόσο τῆς ἄρεσε, πόσο τὴ συγκίνησε αὐτὸ τὸ ἔργο, ποὺ ἂν καὶ πέρασαν 25 χρόνια ἀπὸ τὴν πρώτη του ἐμφάνιση, «ἀρέσει πάντα καὶ θἀρέσῃ ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν»...

Μπρέβο, *Νίνα-Νόρα*, πολὺ εὐχάριστο αὐτὸ τὸ γράμμα σου. Ἀφοῦ ξέρεις τὴν «ἀκουαρέλλα» στὴ ζωγραφική, εὐκολα θὰ καταλάβῃς τί σημαίνει καὶ στὴ λογοτεχνία: κάτι κομψό, ἐλαφρό, ἀνάερο, κι' ὄχι βαρύ, σοβαρό, ὅπως μιὰ ἐλαιογραφία. Τὰ διηγήματα τοῦ Πόε εἶναι ἀλλόκοτα, φαντασιώδη, ὑπερφυσικὰ κάποτε, μυστηριώδη, φρικιαστικά, ὅ,τι θέλεις· πάντα ὅμως ὡραῖα, ποιητικά, ἀριστουργήματα!

Ἄ! μὲ ρωτοῦσες, *Γαργαντούα*. ἂν ὑπάρχουν ἔργα Ἑλλήνων λογοτεχνῶν ποὺ νὰ *συγκρίνονται* μὲ ἔργα ξένα; Κι' ἐγὼ τὸ διάβασα *συγκρούονται* καὶ σοῦ ἀπήντησα ὅπως εἴδες. Μὰ βεβαιότατα ὑπάρχουν! Ὅλα τὰ ξένα ἔργα δὲν εἶναι μεγάλα, ἀριστουργήματα. Καὶ μὲ τἀπλῶς ὡραῖα, πολλὰ ἑλληνικὰ συγκρινόμενα, βρίσκονται ἐφάμιλλα κι' ἴσως μερικὰ ἀνώτερα. Ὑπάρχουν π: χ: νεοελληνικὰ διηγήματα καὶ μυθιστορήματα τόσο ὡραῖα, ποὺ θὰ τιμοῦσαν κάθε ξένη σύγχρονη λογοτεχνία. Ἀμὴ ποιήματα; Ἄς μὴν ξεχνοῦμε ὅτι σήμερα ὁ Παλαμάς, ποὺ ἴσως θὰ πάρῃ φέτος καὶ τὸ βραβεῖο Νομπέλ, θεωρεῖται ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς ζώντας ποιητὲς τῆς Εὐρώπης.

Νὰ μοῦ γράψῃς συχνά, *Ἑλληνικὸ Ἀκρογιάλι*, καὶ μὴ σὲ νοιάζει γιὰ τὴ «γραμματοπλημμύρα». Εἶδα καὶ τὰ «τρία κακά» ποὺ σοῦ ἔτυχαν μαζί — μικρὰ καὶ περαστικά, εὐτυχῶς. Γιὰ νὰ σοῦ συστήσω βιβλία, γράψε μου τί ἔχεις διαβάσει ὡς τώρα.

Ὡραῖα πραγματικῶς πέρασες, *Τριφασικόν*, τὸ καλοκαίρι σου, μὲ τὴν κατασκήνωση τῆς Χ. Α. Ν. καὶ μὲ τὰ βιβλία ποὺ διάβασες κατόπι. Γιὰ νὰ μὴ σὲ ἀναφέρω στ' ἀποτελέσματα τῶν Εὐσήμων τοῦ 1932, θὰ πῇ ὅτι δὲν ἔφθασε στὰ χέρια μου ἡ σημείωση ποὺ μοῦ ἔστειλες. Πῶς, γιατί, δὲν ξέρω.

Ἔ, βέβαια, *Μαργαριταρένια Βασίλισσα*, τώρα θὰ ξαναρχίσουμε τὴν τακτική μας ζωή, Μποροῦσε νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς, ὅσο ὄμορφο κι' ἂν ἦταν τὸ νησάκι ποὺ περάσαμε τὸ καλοκαίρι;.. Ἐσὺ δηλαδή, γιατὶ ἐγώ, καθὼς ξέρεις, μένω πάντα στὴν Ἀθήνα. Γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν θυμάμαι. Ἔφρω μόνο ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμα κι' ἐκκρεμῆ ποὺ ἔχουν σταλῇ πρὸ δύο μηνῶν. Ἡ *Σ. Κ.* εἶναι κι' ἔχει τὸ ἴδιο ψευδώνυμο.

Σοῦ ἄλλαξα τὴ διεύθυνση, *Τετραπέρατε*, κι' ἐλπίζω νὰ μὴ χάθηκε στὸ μεταξὺ κανένα φαλλάδιο. Πάλι, ἂν συνέβη, μοῦ γράφεις καὶ στὸ ξαναστέλνω. Μὰ ναί, ὁ Μουστάκας ὑπῆρξε πραγματικῶς, εἶναι ἱστορικὸς σκύλος.

Βλέπεις πόσο γρήγορα περνᾷ ὁ καιρός, *Αἰμιλίτσα Πόλλη*; Πολὺ μ' εὐχαριστήσε τὸ γραμματάκι σου. Μπορεῖς ἀκόμα νὰ λάβῃς μέρος στὸν Διαγωνισμὸ Ἐπιστολογραφίας· ἡ προθεσμία λήγει τὴν 31 Ὀκτωβρίου.

Καὶ τὸ δικό σου γράμμα, *Ξενοδίκη*, ὡραιότατο. «Ἐκδικοῦμαι» λέγεται μόνο ὅταν ἀνταποδίδουμε τὸ κακὸ ποὺ μᾶς ἔκαμε κάποιος, εἴτε φίλος, εἴτε ἐχθρός, μὰ ἄλλο κακό. Οἱ εὐγενεῖς ὅμως ἀνθρωποι δὲν ἐκδικοῦνται. Πολλοὶ μάλιστα ἀντὶ κακοῦ κάνουν καλό..

Ναί, *Ἐθνοφρουρέ*, στὴν ἔρευνα τῶν «Ἀθηναϊκῶν Νάων», ποιὰ λέξη εἶναι ἡ καλύτερη, ὁ κ. Ξενόπουλος εἶπε τὴ λέξη «αἰσιοδοξία». Χάρηκε ποὺ σάρεσε καὶ σένα ὡς «ὄμορφη σ' ὅλα της, καὶ προφορά, καὶ ἦχος καὶ οὐσία.» Νὰ εἶσαι λοιπὸν αἰσιόδοξος. Ἡ αἰσιοδοξία εἶναι μέγα ἐφόδιο γιὰ τὴ ζωή.

Δίλιαν Χάρβεϋ, αὐτὴ ἡ ἀρρώστεια θέλει πρεφόλαξη γιὰ πολὺν καιρὸ καὶ καλὰ θὰ κάμῃς ποὺ δὲν θὰ πᾷς φέτος στὸ σχολεῖο. Δὲν πειράζει ἂν θὰ τελειώσῃς τὸ Γυμνάσιο ἕνα χρόνο ἀργότερα· τὴν ὑγεία τοῦ πρῶτα πρέπει νὰ κοιτάζῃ κανείς. Λυπήθηκα γιὰ τὴ βανασσότητα αὐτοῦ τοῦ διανομέα. Ἐννοεῖς ὅτι δὲν εἶχε καμμιὰ ἐνταλῇ νὰ πῇ τέτοια πράγματα.

Σ' εὐχαριστῶ, *Μπετόβεν*, καὶ γιὰ τὰ τρία νέα ξεσπαθώματα. Τώρα ἔχεις ἕξῃ, ποὺ σημαίνει ὅτι φροντίζετε, ἡ ἀδελφή σου καὶ σύ, ὅσο λίγοι γιὰ τὴ διάδοσή μου. Τἀποτελέσματα τοῦ 33ου Διαγωνισμοῦ Ξεσπαθώματος θὰ δημοσιευθοῦν στὸ τέλος τοῦ χρόνου. Φωτογραφία ἔχεις πάντα καιρὸ νὰ μοῦ στείλῃς. Τὰ ἔλαβα ὅλα. Καὶ πάλιν εὐχαριστῶ.

Ἀλήθεια, *Μέντιουμ*, ἔκαμες πολὺν καιρὸ νὰ μοῦ γράψῃς. Ἀλλὰ ἔλαβα δυὸ ἀλλεπάλληλα, καὶ πολὺ ὡραῖα, γράμματά σου κι' ἀποζημιώθηκα. Δὲν εἶχα καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι θὰ περνοῦσες, καὶ μάλιστα θριαμβευτικά. Περμένω τώρα τὶς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ «νέον περιβάλλον»

Ἀφοῦ, *Λυσόχαρτο*, ἔχεις τὴν ἴδια κλίση καὶ στὰ Νομικὰ καὶ στὴ Φιλολογία, προτίμησε τὰ Νομικά, ποὺ τὸ πτυχίο τους ἀνοίγει «περισσότερες πόρτες» Ἔδειξα στὸν κ. Ξ. ὅσα μοῦ γράφεις γι' αὐτὴ τὴν παράσταση τῆς «Μονάκριβης». Μὰ πάντα οἱ ἐρασιτέχνες τῆς πόλης σας παίζουν μὲ μεγάλη ἐπιτυχία.

Πειραιωτάκι, ἀπ' τὰ δυὸ αὐτὰ ἀνέκδοτα ποὺ ἔστειλες γιὰ τὸν Ἀνανία — καὶ σ' εὐχαριστεῖ ποὺ τὸν θυμήθηκες — μόνο τὸ πρῶτο εἶναι ὡραῖο. Ἀλλὰ οὔτε αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ, γιατὶ εἶναι πολὺ πένθιμο, πολὺ «μακάβριο» ὅπως λένε, καὶ δὲν κάνει γιὰ παιδιά. Ἄλλα δὲν ἔχεις; Βραδεῖον ἔστειλα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Ἄλκης Θούρσις, α. (ΙΣ). Κρητικὸς Ἀέρας, κ. (ΒΓ).

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Παιδικὲς εἰκόνες» τῆς *Α. Ω. Χ.* Δὲν ἔχει σχέδιο. Ὅπως ἀρχίζει, νομίζει κανείς πῶς θὰ τελειώσῃ πολὺ ἀλλοιώτικα. Ἔπειτα, αὐτὸ τὸ παραμύθι δὲν εἶναι γιὰ τόση λύπη, Ἂν ἤμουν στὴ θέση τῶν μικρῶν παιδιῶν. ἐγὼ θἄλεγα στὴ μεγάλη ἀδελφή «ἀ, πῶς ἤθελα κι' ἐγὼ νὰ πεθάνω! νὰ μὲ πάρῃ καὶ μένα ὁ ἄγγελος νὰ μὲ πάῃ σὲ τόσο ὡραῖα μέρη!» Θὰ προτιμοῦσα κάτι πιὸ πραγματικὸ νὰ λυπήσῃ μιὰ στιγμὴ τὰ παιδιά, γιὰ νὰ τὰ ἰδοῦμε νὰ γυρίζουν πάλι στὴ χαρὰ μὲ τὴν παιδιάτικη ἐκείνη εὐκολία. Ἡ ἰδέα ὡστόσο καλή.—«Ἡ ἀνατολὴ τῆς Ἀλήθειας» τῆς *Βασίλισσας τοῦ Πόνου*. Πολὺ καλὰ στιχουργημένο. Ἤχει καὶ μερικὰ μέρη πολὺ ὡραῖα. Ἀλλὰ μὲ τέτοια θέματα, ὑψηλὰ νὰ ποῦμε, μόνο μεγάλος ποιητὴς μπορεῖ νὰ τὰ βγάλῃ πέρα. Ἔπειτα εἶναι κι' ἐκτανές. Πολλὲς στῆλες θὰ ἔπιανε. — «Τὸ παθημα ἑνὸς κουρέως» τῆς *Ἀνθισμένης Πλαγιᾶς*. Δὲν βρῆκα καὶ τόσο νόστιμη τὴν Ἱστορία. Κάτι ἄλλο περίμενα στὸ τέλος. Ὁπωσδήποτε, ἔπρεπε νἀναι, ὡς ἀνέκδοτο, πολὺ πιὸ σύντομο.—«Μιὰ σκληρὴ ἀλήθεια» τῆς *Α. Ε. Π.* Κάτι παρόμοιο ἔχει δημοσιευθεῖ στὴ Σελίδα. δὲν θυμοῦμαι τώρα πότε κι' ἀπὸ ποιόν. Γιατὶ ἡ ἀντίθεση τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς δυστυχίας εἶναι μιὰ ἰδέα ποὺ ἔρχεται στὸν καθένα. Κι' ὅπως τὴν ἔχει γράψει, ἡ *Α. Ε. Π.* ἔκαμε κάτι πολὺ ἀπαισιόδοξο. — «Ἀραδικὸς Μῦθος» τοῦ *Θ. Γ. Α.*, πασίγνωστος. Βρίσκεται καὶ σὲ πολλὰ Ἀναγνωσματάρια. — «Στὸν πεθαμένο ἀδελφό μου» τοῦ *Γιάννη Δεσβίου*. Ἔχει πολὺ αἴσθημα, ἀλλὰ ὡς συνέττο εἶναι ἀτεχνο. Ἔχει παραγεμίσματα γιὰ τὴ ρίμα κι' οἱ ρίμες εἶναι φτωχὲς (καλέ μας, λατρευτέ μας, φώτιζέ μας, πίστεψέ μας). Καὶ τὸ τελευταῖο τρίστιχο δὲν μπόρεσα καλὰ νὰ τὸ καταλάβω. — «Ἀνέκδοτον» τοῦ *Θουρίου τοῦ Ρήγα*. Πολὺ νόστιμο, ἀλλὰ πρέπει νὰ ξαναγραφτῇ. Γιατὶ τάχα νἀναι ρωσικό; Οὔτε Σαλαμῶν, οὔτε Τσάρος, οὔτε ρούβλι. Νὰ γίνῃ γενικό: ἕνας ζητιάνος, μιὰ κυρία κλπ. — «Ὁ μικρὸς δημαρχος» τῆς *Γαλανῆς Νεράϊδας*. Ὄχι τόσο καλὰ μεταφρασμένο, οὔτε ἀπὸ τὰ καλύτερα ἀνέκδοτα τοῦ Μ. Ναπολέοντος. — «Φεγγαρόλουστη βραδυά» τῆς *Ἱέρειας τοῦ Πόνου*. Πολὺ κοινό, χωρὶς καμμιὰ πρωτοτυπία. Μόνο ἡ τελευταία φράση εἶναι πρωτότυπη: «Ὦ, καλοκαιριάτικη φεγγαρόλουστη βραδυά, τί ὡραία ποὺ εἶσαι! Κρίμα νὰ εἶναι τόσο λίγη ἡ ζωή σου!» Κι' ἀλήθεια, τὸ καλοκαίρι, πολὺ γρήγορα ξημερώνει. — Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Δοῦκα τοῦ Ράϊχστατ* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· δὲν ἔγραψε τέτοιο πρᾶγμα ποὺ λές ὁ κ. Ε.· γιὰ τὴν περιοδεία γενικὰ τοῦ Ἐθνικοῦ εἶπε πῶς δὲν εἶχε στὴ Θεσσαλονίκη τὴν ἐπιτυχία ποὺ εἶχε στὰς Πάτρας καὶ προσπάθησε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ) *Μαργαριταρένιαν Βασίλισσαν* (σοῦ εἶχα ἀπαντήσει παραπάνω, ὅταν λαβαίνω τώρα καὶ τὸ δεύτερο γράμμα σου καὶ ἡσυχάζω·) *Γαλιάνδραν* (ἔστειλα 10 τετράδια· ναί, ν' ἀλληλογραφῆς, μὰ καὶ μένα νὰ μοῦ γράψῃς κάπου κάπου· νὰ ἰδοῦμε τί θὰ πῇ ἡ ἀγαπητή μας *Ἄλκη*. ὅταν θὰ βρῇ τὰ λουλουδάκια στὶς βαλίτσες της·) *Δοξασμένο Τριπολιτσοτάκι* (μὲ γειά! μὰ βέβαια. εἶναι μιὰ πολὺ εὐτυχισμένη ἡμέρα αὐτὴ ποὺ ξαναπάει κανεὶς στὸ σχολεῖο·) *Ἐλπίζουσαν Ἑλλάδα* (μὰ κι' ἡ *Δέλια* θὰ λυπήθηκε ποὺ δὲν σὲ εἶδε· ἡ *Κυρὰ Φροσύνη* θὰ ἔγραφε βέβαια τοῦ *Τάσου Λούζη* ὅτι

ἔλαβε τοὺς τόμους·) ***Β. Σταμέλον*** (δὲν πειράζει, φτάνει νὰ μοῦ γράψῃς τώρα ποῦ γύρισες· νὰ πάρῃς ὅμως καὶ ψευδώνυμο· χαρτὶ σοῦ ἔστειλα·) ***Μίκυ-Μάους*** (ναί, τελειόφοιτος, κι' ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο καλοκαίρι «διακοπὲς ἀτέλειωτες, αἰώνιες»· ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ! εἶναι ἀνάγκη νὰ σκέπτεσαι ὅλ' αὐτὰ καὶ νὰ λυπᾶσαι;..) ***Σκέρτσο Ζοπὲν*** (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνδίκρινα· χαίρω πολὺ κι' ἐλπίζω, μ' ὅλα σου τὰ μαθήματα, νὰ μοῦ γράψῃς·) ***Οὐράνιο Τόξο*** (ἔκαμες πολὺ καλά! θὰ ἐπιθυμοῦσα μάλιστα νὰ ἐξακολουθήσῃς· δὲν τὸ διάβασα ἀκόμη, γιατί μόλις αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὸ ἔλαβα·) ***Ματωμένο Δαφνόκλαδο*** (μπορεῖς νὰ στείλῃς περιγραφή, σύντομη, γιὰ τὴ Σελίδα· φωτογραφία ὅμως ὄχι· χαρτὶ ἔστειλα·) ***Τάσον Λούζην*** (ὁ κ. Ε. σ' εὐχαριστεῖ πολύ· ὄχι ὅμως τῆς «Στέλλας Βιολάντη», ἀλλὰ τῆς «Φωτεινῆς Σάντρη» γιορτάσθηκαν τὰ 25 χρόνια·) ***Ἱέρειαν τῆς Τρέλλας*** (καλῶς ἦλθες! σὲ συγχαίρω πού, ἂν καὶ ἄρρωστη τόσους μῆνες, κατάφερες νὰ προβιβασθῇς·) ***Ἀριστόβουλον Μάνεσην*** (συγχαίρω θερμῶς·) ***Ἀπτιανόν, Σανθὸ Ποντικάκι, Ἕλλην Δ. Ἰωαννίδου*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *30 Σεπτεμβρίου* θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 266ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 21 Δεκεμβρίου.

544. Λεξίγριφος

Μιὰ νότα κι' ἕνας σύνδεσμος
Ἂν ἑνωθοῦν μαζί,
Ἕνας μεγάλος ποιητὴς
Δικός μας ἀναζεῖ.

Γολιάθ

545. Στοιχειόγριφος

Σὲ πειράζει στὸ παπούτσι;
Σοῦκαμε ἴσως καὶ πληγή;
Μ' ἂν ἔχῃς μυαλὸ κουκούτσι,
Κόψ' της σὺ τὴν κεφαλή,
Κι' ἔτσι ἀκέφαλη—ἔλα, γειά σου!—
Νὰ τὴ δώσῃς τῆς γιαγιᾶς σου.

Νέα Ἑλλὰς

546. Ἀναγραμματισμὸς

Κάτι τι ποὺ λυώνεται
Σὰν κερὶ καὶ σώνεται,
Τἀναγραμματίζα
Κι' ὤ! τί ἀσχημότατο
Πλάσμα, φοβερώτατο,
Ἀξαφνο' ἀντικρύζω!

Ρασπουτὶν

547. Αἴνιγμα

Τὸ ἀρσενικό μου, τί λαμπρό,
Φεγγοβολᾶ στὸν οὐρανό.
Τὸ θηλυκό μου στὴν Ἀσία
Χώρα—χωρὶς ὀρθογραφία.

Λυσόχαρτο

548. Κῦβος

* * * * * Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄ-
* * * * νω: βασίλισσα μήτηρ
* * * * * δυστυχής, εὐσπλαχνία,
* * * * χώρα τῆς Ἀσίας, ἀρ-
* * * * * * χαία ποιήτρια. Καθέ-
* * * * τως ἐξ ἀριστερῶν: ποτα-
* * * * * μὸς τῆς Ρωσσίας, ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος, χρονικὴ διαίρεσις, γοργών. Διαγωνίως, ἄνω: πατριάρχης τῆς Γραφῆς. θεά· κάτω: ἀντωνυμία, ἐπίρρημα τόπου.

Μ'ὑρον τῆς Ἄνδρου

549-553. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Σῦρος, Τῆνος, Οὐρανία, ἄρτος, ἔτος.

Γεώργιος Δ. Μαυρίδης

554-556. Ἀπροσδόκητα

1.—Ποία πόλις δὲν θὰ γηράσῃ ποτέ;
2.—Μὲ μικρὸν τρώγεται ψητός· μὲ κεφαλαῖον ἄνθρωπος, ἀλλ' ὄχι Ἕλλην.
3.—Τρία τέσσαρα πόσα κάνουν;

Θάλης Βλαστὸς

557. Ἀκροστιχὶς

Τὰ *τέταρτα* γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαίαν περίφημον βασίλισσαν:

1, Πτηνὸν τῆς αὐλῆς ἄρρεν· 2, Ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος· 3, Μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 4, Ἡφαίστειον τῆς Ἰταλίας· 5, Ποῦς ἀρχαίου στίχου· 6, Ὅπου θὰ ὑπάγουν οἱ καλοί· 7, Ἑλληνικὸν πέλαγος· 8, Πόλις τῆς Πελοποννήσου· 9. Δένδρον ἀειθαλές.

Ἠχὼ τοῦ Μαινάλου

558. Ἐλλιποσύμφωνον

πνε - κλε - πτρ

Παπαρούνα

559. Γρῖφος

δῖε δῖε
δῖε δῖε δῖε δῖε
Ὁ μηδ' μηδ' κριθὴ 1. 3
δῖε ὀῖε δῖε δῖε
δῖε δῖε

Ζήτω τὸ 21

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 32

367. Φειδίας (φίδι, ἀς).—368. Αὐλὸς-δαυλός.—369. Μέγας-μέλας.—370. Λαμία-Λάμια.

371.
Θ
ΓΑΡ
ΓΕΛΩΣ
ΘΑΛΑΜΟΣ
ΡΩΜΟΣ
ΣΟΣ
Σ

372. ***Χρόνου φείδου*** (Ἡ ἀνάγνωσις κατὰ στίχον ἐκ τῶν κάτω καὶ ἐκ δεξιῶν πρὸς τἀριστερά.)—373. ***Φοβοῦ τὰς διαβολὰς κἂν ψευδεῖς ὦσιν.*** — 374. ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ (Μένω, Ἥρως, Δέχομαι, Ἐπαινῶ, Νηνεμία, Ἁπλοῦς, Γνήσιος, Ἀσθενής, Νέος). — 375. Σκύλος ποὺ γαυγίζει δὲν δαγκάνει—376. ***Σοφοῖς ὁμιλῶν, σοφὸς καὐτὸς ἀποβήσει*** (σ' ο φῖ, σ' ο μι, λον, σ' ο φῶς, καφτός, ἀπὸ βῆ σῖ).

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 — 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *40* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1932), ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 39 τόμους ὑπάρχουν οἱ 38 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931 καὶ 1932* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *35* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Παρακαλῶ πολὺ ὅσους χρωστοῦν τὴ συνδρομή τους νὰ τὴ στείλουν τὸ γρηγορώτερο. Ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψει τους, ὅτι οἱ συνδρομὲς αὐτὲς εἶναι ὁ μόνος μου πόρος· ἡ καθυστέρησή ἐπομένως δυσκολεύει πολὺ τὸ ἔργο μου ποὺ ἀπαιτεῖ ὄχι μόνο μεγάλους κόπους, ἀλλὰ καὶ μεγάλα ἔξοδα.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὸ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1,50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀσφαίτιστη.

[ΑΓ'—597]

Διαπλασόπουλα-ες τοῦ Η' Γυμνασίου, ἐπιθυμοῦμε γνωριμιά σας. Γράφατε: Βίναν Ζουλσούμη, Κυφέλης 74, διὰ

Θεότρελλη, Μέντιουμ

[ΑΓ'—598]

Δάκρυ Ψυχῆς, ἀλληλογραφοῦμε; Διάνα, Σουζάνα, Χρυσόφωτε Ἥλιε, γράψτε μου. Λίλ, ἔστειλα, περιμένω. Δ/σις: (ΑΓ'—582). **ΠΕΙΡΑΙΩΤΑΚΙ**

[ΑΓ'—599]

Χλόη=Φιλιακοῦ (θάσκαζες ἂν δὲ μὲ ἐξεδικεῖσο). ***Ἀντινέα*** = Ρόζεμπερκ (γιὰ νὰ μάθῃς νὰ μὴν παρασύρεσαι ἄλλοτε)

Μαγκαλὺ

[ΑΓ'—600]

Ἰσμηνούλα μου, γιὰ τοῦ πατέρα σου τὸν ἄδικο θάνατο, ὁλόθερμα συλλυπητήρια,

Παπαρούνα

[ΑΓ'—601]

Κυρὰ ***Φροσύνη***, ἔλαβες; ***Ἱππότη τοῦ Ἀέρος***, περιττὸ νὰ στείλῃς τετραδιάκι. ***Χρυσόφωτε Ἥλιε, Ναπολιτάνα***, περιμένω ἀπάντησή σας.

Τάσος Λούζης

[ΑΓ'—602]

Τὸ περίμενα πὼς θὰ μὲ ξεχνοῦσες, ΓΡΙΦΕ, ἀλλὰ ὄχι *τόσο γρήγορα*.

Τάσος Λούζης

[ΑΓ'—603]

Ζήτω ὁ Νάτ Πίγκερτων ὁ σπουδαῖος ἀστυνομικός! Πολὺ καιρὸ θὰ βασανίζε τὸ κεφαλάκι του γιὰ νὰ μᾶς ἀνακαλύψῃ!

Ὀνειροπλέχτρα, Γιόλα

[ΑΓ'—604]

Βολιώτικο Ναυτάκι, περιμένω γράμμα στὴ Λάρισα. Ἀρσὲν Λουπέν, ἀνταλλάσσουμε τετραδιάκι:

Γιόλα

[ΑΓ'—605]

Ἐκδικοῦμαι: ***Ὀριέττα***=Ἀλέκος Παπαδόπουλος. Βαρυέσαι ἀκόμα;!

Κουκλίτσα

[ΑΓ'—606]

Σκνίπα, ξεφορτώσου με· καὶ ἄσε τὶς πολυλογίες.—***Ὀριέττα***, καιρὸ ἔκανες νὰ σκεφθῇς τὶς ἀγγελίες σου. Τόσο δύσκολες ἦταν;

Ἀνρὺ

[ΑΓ'—607]

Ὀριέττα, σ' ἀρέσουν τὰ ζωγραφιστὰ καραβάκια;

Μιμίκα

[ΑΓ'—608]

Σούζη, καιρὸ ἔχουμε νὰ σ' ἀκούσουμε. Συγγνώμην... ἀλλὰ γιατί;

Ἀνρὺ

[ΑΓ'—609]

ΟΡΙΕΤΤΑ=ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν ΦΡΑΙΛΙΧ.

Θίασος Χόλλυγουντ

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι